ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 248 (7.937) ◆ 1991 йил 25 декабрь, чоршанба ◆ Нархи 8 тийин

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кеча Бухорода сайловчилар билан учрашди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Мудофаа ишлари вазири генерал-майор Р. У. Аҳмедов Туркистон ҳарбий округи раҳбарлари билан ўтказган кенгашда вазирлик билан округ қўмондонлигининг ҳамкорликдаги фаолияти йўналишлари муҳокама этилди.

⊙ Нукусда олти ярим километр масофада троллейбус линиясининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. 29 декабргача Қорақалпоғистон пойтахтида троллейбуслар қатнайдиган, умумий узунлиги 15,5 километр бўлган 2-линия ҳам ишга тушади.

⊙ 24 декабрь куни собиқ СССР Олий суди Аҳмаджон Одилов жиноий ишини кўриб чиқишни Ўзбекистон Республикаси Олий судига ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу куни бу иш бўйича айбланаётган Аҳмаджон ва Муминжон Одиловлар, Абдураҳмон Ҳамроқулов ва Улмас Холдоровларга нисбатан белгиланган чора қайта кўрилиб, уларни қамоқдан чиқариш тўғрисида ажрим қабул қилинди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Бугун Москва вақти билан соат 21 да Михаил Горбачев СССР Президенти лавозимидан истеъфога чиқиш тўғрисида телевидение орқали баёнот билан чиқиши мўлжалланмоқда. Шундан кейин ядро қуроллари бошқариш қуроли Россия Президенти Борис Ельцинга берилиши керак.

⊙ Грузия Президенти Звиад Гамсахурдиа тарафдорлари билан унинг мухолифлари ўртасидаги қонли тўқнашувлар давом этмоқда. Бунинг оқибатида ҳозирга қадар икки тарафдан 51 киши ҳалок бўлди, 176 киши жароҳатланди.

⊙ Қозоғистон Республикасининг Олий Кенгаши Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигини тузиш тўғрисидаги битимни ратификация қилди. Олий Кенгаш республика Президенти Нурсултон Назарбоевнинг собиқ СССР республикалари, шу жумладан Ўзбекистон давлат мустақиллигини тан олиш тўғрисидаги фармонларини ҳам тасдиқлади.

⊙ СССР Давбанки 26 декабрдан бошлаб 1991 йил нусхасидаги 50 тийинлик, 1, 5, 10 сўмлик металл тангалар ҳамда 500 сўмлик қоғоз пул муомалага киритилишини маълум қилди.

ХОРИЖДА

⊙ Румыния ҳукумати Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистоннинг давлат мустақиллигини тан олди.

⊙ Европа ҳамжамиятига аъзо бўлган 12 давлат Россиянинг собиқ Совет Иттифоқининг қонуний меросхўри сифатида тан олди.

⊙ Болгария билан Ҳиндистон собиқ СССРнинг ташқи иқтисодий банки бир неча ўн миллион доллар қарзини тўлай олмаётганлиги сабабли Совет Иттифоқига сигареталар етказиб беришни бутунлай тўхтатди.

---

29 декабрь— Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Тошкент шаҳар ҳокими сайловлари, Ўзбекистон Республикаси референдумини ўтказиш куни

ТОЖИКИСТОНЛИК АЁЛЛАР ИСТАГИ

ТОЖИКИСТОН хотин-қизларининг 13-қурултойида республикамиздан ҳам вакиллар иштирок этишди. Танаффус пайтлардаги фикр алмашувлар чоғида мезбонлар биздаги аҳвол, хусусан аёлларимизнинг турмуш тарзи билан қизиқдилар.

— Қурултойда мен ҳам иштирок этдим, — деди Тошкент шаҳар хотин-қизлар комитети раисининг биринчи ўринбосари Холида Қодирова. — Ҳамсуҳбат бўлган аёлларга республикамизда яратилаётган енгилликлар ҳақида гапириб бердим. Президентимиз Фармони билан жойларда хотин-қизлар комитети ташкил этилиб маблағ билан таъминланганги, янги оила қураётганлар учун 1,5 минг сўмдан товон пули ажратилаётгани, меҳр-шафқат жамғармалари томонидан уюштирилаётган ёрдамлар ва бошқа имтиёзлар кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди.

Қурултой қатнашчиларидан бир гуруҳи ўзлари раҳбарлик қилаётган жамоаларда ҳали амалга оширилиши лозим бўлган ишлар талайгина эканлигини таъкидлашди. Уларда ҳам комитет тузилиши, оилаларга озиқ-овқатлар карточкалар билан берилиши, шунингдек, хотин-қизлар меҳнат қилаётган жамоаларда иш соатларини камайтириш мақсадга мувофиқ эканлигини таъкидладилар.

— Аёлларимизга айниқса Ўзбекистон Республикаси Президентининг иқтисодчи эканлиги, кўпроқ маҳаллаларга бориб, аёлларнинг турмуш тарзи билан яқиндан танишаётгани маъқул бўлди, — деди Ўратепа район хотин-қизлар кенгашининг раиси Муборак Саидова. — Шундай қилинганда халқимизга уларни ташвишлантираётган масалаларни ҳал этишда яқиндан ёрдам берилиши ўз-ўзидан маълум. Республика Президентининг аёллар турмушини енгиллаштиришга алоҳида эътибор бераётганини эшитиб, бошимиз осмонга етди.

Бундай фикрларни вакилларимиз билан суҳбатлашган бошқа аёллар ҳам айтишди. Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайловлар яқинлашаётган бир пайтда қардошларимиздан миннатдорчилик туйғулари уфуриб турган қалб сўзларини эшитиш жуда мароқлидир.

Собир БОЗОРБОЕВ.

УЙ ШАРОИТЛАРИ ЯХШИЛАНДИ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси ички ишлар вазирлигининг ишчи ва хизматчилари бу йил ўзларининг турар жой шароитларини анча яхшилаб олишди. Яқинда уларга аталган битта уй фойдаланишга топширилди.

Айни пайтда 12 қаватли уйда 43 оила истиқомат қилмоқда. Бу иши Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 12-трестнинг 50-қурилиш бошқармаси азамат қурувчилари амалга оширишди.

«Ташгипрогор» олийгоҳи лойиҳачилари томонидан чизиб берилган бинода истиқомат қилувчилар учун қулай шароитлар яратилган. Хоналарнинг кенглиги, ёруғлиги, болохоналарнинг ойнавандлиги билан бу уй бошқа кўплаб турар жой биноларидан ажралиб туради.

Ғиёс ЙЎЛДОШЕВ.

УДДАБУРОНЛИК ВА АҚЛ БИЛАН

ЁШИМ саксон иккида, республика миқёсидаги шахсий нафақахўрман. Давлат идораларида 50 йил хизмат қилиб, ҳозирги кунда кексалик гаштини суряпман.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига сайловлар яқинлашган сари оммавий ахборот воситалари орқали одамларнинг юрак сўзлари тобора кўпроқ ўз ифодасини топяпти. Билдирилаётган фикр-мулоҳазаларни диққат билан эшитиб бориб, бир нарсага ишонч ҳосил қилдим. Республикамиз аҳлининг кўпчилиги Президентлик лавозимига Ислом Каримов номзодини маъқул кўришяпти. Бу таклифни мен ҳам қўллаб-қувватлайман.

Бунинг сабаби эса оддий. Ислом Каримовдаги ғайрат-шижоат, уддабуронлик ва ақл билан иш юритиши менда катта қониқиш ҳосил қилаяпти. Ҳозирги мураккаб даврда у киши бемалол республикага раҳбарлик қила олади.

Шуларни эътиборга олиб, сайловлар куни Ўзбекистон Республикаси президентлигига Ислом Каримов номзоди учун овоз бераман.

Соатали МАҚСУДОВ,
пойтахтимизнинг Абдулла Зоҳидов кўчасида яшовчи меҳнат фахрийси.

МИРМУҲСИН,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси.

БУЮК ШАҲРИМИЗ ҲОКИМИ

— АВВАЛАМБОР, куни кеча, Тошкент билан Истамбулнинг бирордарлашган буюк шаҳарлар аҳдномасини эшитиб, ғоятда хурсанд бўлдик. Ҳурматли Президентимиз Ислом Каримовнинг Туркия жумҳуриятига унинг Президенти Турғут Ўзол ҳазрати олийларининг таклифига жавобан боргани ва бир қанча муҳим давлат масалалари, аҳдномалар, қадимий қардошлигимизни бошқатдан мустаҳкамлаш, Ўзбекистон жумҳуриятини Туркия расман танигани, консулхоналар очишга қарор қилингани ҳам яқин тарихимизда мисли кўрилмаган катта воқеадир. Биз, Президент Ислом Каримов номзодини қувватлаймиз, овоз берамиз. Мустақил Жумҳуриятимиз пойтахти ҳокимлигига Атҳамбек Фозилбеков номзодини ҳам қувватлаб овоз берамиз.

Гап жонажон пойтахтимиз ҳақида бўладиган бўлса, унинг шаъну шавкати, обрўси дунёга машҳур. Тошкентга ҳамда Самарқанду Бухорога келиб, зиёрат қилмаган дунёда бирон буюк инсон йўқ. Пойтахтимиз кундан-кунга ўсиб кенгайиб бормоқда; бу яхши. Лекин «Эски шаҳар» деб аталмиш қадимий Тошкентга бульдозер ва скреперларни эҳтиёт бўлиб киритиш керак. «Коммунал ишларни яхшилаш» баҳонаси билан баъзи шовинистик кайфиятдаги шахслар (у мансабдорларнинг яъни «десантчилар»нинг кўпи кетиб қолган) эски-қадимий тарихий кўчалар, мозору мадрасалар, миноралар (ўн бир минорадан битта ҳам қолмади), нақшинкор миллий безаклар, ганжинамо тоқиларни бузиб ташламаслик керак. Келажак олдида юзи қаролиғ бўлмасин! Тошкент — қадим мозий, яъни милоддан илгари II ва I асрларда Чоч деб аталган. VIII асрга келиб, араб истилоси даврида Шош номини олган. Йирик савдо маркази, айни вақтда Буюк Ипак йўли устида бўлган, ҳамда ҳунармандчилик авж олган. Сайҳун яқинидаги кучли қалъалардан бўлган. Эронийлар Бинкент деб ҳам атаган. Абулқосим Фирдавсийнинг «Шоҳнома» достонида: «...Бимолид Чочи камонро бадаст...» деган мисралар бир неча бобларда бор. Яъни бу ерда уста камондозлар бўлган. Ўша замонда шаҳар баланд деворлар — қўрғонлар билан ўралган бўлиб, бу баланд қўрғонлр яқин-яқинларда ҳам бўларди. Камина ҳам шу Қўрғонтаги мавзесида туғилиб, болалигим ўша минг йиллик деворлар тагида ўтган. Лекин, минг афсус, шу қўрғонлардан 20 метрчасини олиб қолиб, атрофини ўраб қўйилганда қандай яхши бўларди! «Шаршин таги» тепалиги ҳам йўқолиш арафасида — бу тепаликка буюк Афросиёб келиб ўтирган. (Халқ ривоятларида айтилади). Қадимда шаҳарнинг ички қисми — «Рободи доҳил», сиртини «Рободи ҳориж» аталган. XI—XII асрларга келиб, қорахонийлар, салжуқийлар, хоразмийлар Тошкент деб атаган. Шаҳар Хоразмшоҳ Такиш ва Гаурхолар авлоди — кучлукхонлар томонидан 1214 йили вайрон этилган. XV асрга келиб, Тошкент буюк саркарда Амир Темур ҳазрати олийлари ва кейинчалик унинг ўғиллари — Мовароуннаҳр ҳамда Хуросон подшоҳлари томонидан қайтадан тикланган, муҳим иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий қалъага айланган. Амир Темурнинг амри ила Сайҳун ёқасида бир неча қалъалар барпо этилади, Султоним — Қул Хожа Аҳмад Яссавий мақбарасини қуришда Амир Темур Тошкентдан устолар ва ғишту кошинлар олиб борган.

Тошкентимиз улуғ шаҳар, уни аяш, бузилиб-ёрилишликлардан сақлаш керак. «Қути» уйлари ила Омск ёки Томскка ўхшаб қолишидан худо асрасин. Бу ерда буюк мутафаккир Қаффол Шоший ҳазратларининг мақбаралари ҳам бор, илму фан, фалсафада, умуман мусулмон оламида бу улуғ зот, юртдошларимиз Исмоил ал Бухорий, ат-Термизий ҳазратлари қаторида туради. Эски Жўва майдонидаги гўзал Беглар беги мадрасасининг бузилиб кетганига ниҳоятда ачинаман, биз адиблар куйиб адо бўлдик... Бу кечириб бўлмас гуноҳ! Кейинги авлод ота-бобо меъморлар яратган маъволарнинг бузилиб, йўқ бўлиб кетишига йўл қўймайди!!!

Шаҳар ҳокими лавозими таъсис этилгани жуда маъқул, Темур Малик — Хўжанд, Алимқулихон — Тошкентнинг сўнгги ҳокими бўлган. Бу юксак ва масъулиятли лавозимга ҳурматли Атҳамбек Иброҳимбек ўғлининг сайланишларини жон-дилимиз билан қувватлаймиз. У зотни яхши биламиз, катта умид қиламиз. Элни бузиш эмас, элтузарлик бизга боболардан эзгу мерос. Биринчигалда миллатни, она тилини ўйлаб иш қилган раҳбар юртда эътибор топади. Атҳамбек Иброҳимбек ўғли ана шундай инсонлардандир.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

ТОШКЕНТ шаҳар ҳокими лавозимига номзод Атҳамбек Фозилбековнинг сайловчилар билан навбатдаги учрашуви пойтахтимиздаги Юнусов маҳалласида бўлиб ўтди.

Шинамгина чойхонага Ҳамза райони маҳаллаларининг фаоллари, турли корхона ва ташкилотлардан келган вакиллар тўпланишди. Бир пиёла чой устида бошланган суҳбатда район Кенгашининг раиси Ботир Юсупов сўз олиб, йиғилганларни номзоднинг таржимаи ҳоли билан таништирди. Шундан сўнг Атҳамбек Фозилбеков сайловолди дастуридаги вазифалар ҳамда кўзланган режалари билан ўртоқлашди.

Номзод ҳақида гапирган кишиларнинг барчаси ўз фикр-мулоҳазаларини очиқ-ойдин баён этишиб, бир қанча топшириқлар беришди.

— Номзодни қўллаб-қувватлашга тайёрман, — деди Юнусов номидаги маҳалла хотин-қизлар кенгашининг раиси Саломат Қурбонова. — Жамоамиз аёллари Атҳамбек Фозилбековга яхши тилаклар билдириб, бир масалада ёрдам беришларини илтимос қилишди. Ҳозир 1550 нафарга яқин хотин-қизларимиз бор. Шулардан 50 фоизи ишлашмайди. Оқдарё кўчасидаги Ички ишлар бошқармасига қарашли ётоқхона икки йилдан бери фойдаланилмай, бекор турибди. Шу жой маҳалла ихтиёрига берилса ўз ҳисобимиздан кичик корхона очиб олган бўлардик.

Шаҳар ҳокимлигига номзод тушган саволларга жавоб қайтарар экан, учрашувлар чоғида кўтарилаётган барча масалалар келгуси фаолияти ва режаларида албатта ўз аксини топишига барчани ишонтирди. Йиғилиш иштирокчилари сайловлар куни Атҳамбек Фозилбеков учун якдиллик билан овоз беришга қарор қилдилар.

Учрашув тугагач бир неча сайловчига савол билан мурожаат қилдик.

— Сиз ҳозиргина йиғинда Атҳамбек Фозилбеков номзодини қўллаб гапирдингиз. Буни қандай асослайсиз?

● Қодирхўжа ЙЎЛДОШЕВ, Юнусов номидаги маҳалла комитетининг раиси: — У киши Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси бўлиб ишлаб, кўпгина яхши ишларга бош-қош бўлди. Йиғилишларда ва бошқа жойларда кўп кузатаман. Одамлар Атҳамбек Фозилбековга хайриҳохлик билдиришаяпти.

— Номзоднинг сайловолди дастури билан танишиб чиқсангиз, унда энг аввало инсонга ғамхўрлик ўз ифодасини топганига ишонч ҳосил қиласиз. Шу нуқтаи назардан ёндошилганда яқин келажакда турмушда қандай ўзгаришлар бўлишидан умидворсиз?

● Саноат ЮСУПОВА, район участка катта инспектори, милиция майори: — Ҳозирча аниқ бир гап айтолмайман. Сабаби, ўсмирлар ўртасида содир этилаётган турли кўринишдаги қонунбузарликларга чек қўйилиши учун биринчи навбатда турмушимиздаги етишмовчиликлар ва қийинчиликлар бўлмаслигига эришишимиз зарур. Бунинг учун эса вақт керак. Бўлажак шаҳар ҳокими асосий эътиборни бу муаммоларни ҳал этишига қаратади, деган умиддаман.

— Сайловлар куни Атҳамбек Фозилбеков номзодини қўллаб-қувватлаш ниятидамисиз?

● Фозилжон УБАЙДУЛЛАЕВ, «Янгиобод» масжиди имом-хатиби, район Кенгашининг депутати: — Иншоолло шундай. Бутун жамоамиз билан йиғилиш ўтказганда шунга келишиб қўйдик.

Саъдулла ШОДИЕВ.

ОЛИМЛАР НОМИДАГИ СТИПЕНДИЯЛАР

Ўзбекистон маданият вазирлиги атоқли кишилар номидаги тўққизта стипендияни таъсис этди. Улар Республика санъат ва маданият олий ўқув юртларининг талабаларига ўқишдаги алоҳида муваффақиятлари учун ҳамда ижодиётда янги ютуқларга рағбатлантириш мақсадида берилади.

Стипендияларга ўзбек маданиятини ривожлантиришга катта ва муносиб ҳисса қўшган атоқли адабиёт ва санъат арбобларининг номи берилган.

Абдулла ҚОДИРИЙ номидаги стипендия Тошкент Давлат маданият илмгоҳининг кутубхона факультети талабаларига;

Абдулла АВЛОНИЙ номидаги стипендия Абдулла Қодирий номли Тошкент Давлат маданият илмгоҳининг маданий-маърифий ишлар факультети талабаларига;

Мухтор АШРАФИЙ номидаги стипендия Тошкент Давлат консерваториясининг талабаларига, бўлажак пианиночилар ва бастакорларга;

Исоқ РАЖАБОВ номидаги стипендия шу олий ўқув юртининг мусиқашунос талабаларига;

Муҳиддин Қори ЁҚУБОВ номидаги стипендия Тошкент Давлат консерваторияси оркестр факультети талабаларига;

Юнус РАЖАБИЙ номидаги стипендия Тошкент Давлат консерваторияси вокал-хор факультети талабаларига;

Фахриддин СОДИҚОВ номидаги стипендия Тошкент Давлат консерваторияси халқ чолғу асбоблари факультети талабаларига берилади.

Маннон Уйғур номли Тошкент Давлат санъат илмгоҳида ҳам ўз стипендиялари бўлади. Маннон Уйғур номидаги биринчи стипендия театр факультети талабаларига, Камолиддин Беҳзод номидаги иккинчи стипендия эса рассомлик факультети талабаларига берилади.

— Атоқли кишилар номидаги стипендиялар ҳар семестрда бир марта имтиҳон сессиялари якунларига қараб тайинланиши мўлжалланган, — деди Ўзбекистон маданият вазири Н. Ё. Ғоибов. — Ўқув юртлари олимлар кенгашининг тавсиялари эътиборга олинади. Стипендиялар миқдорига келганда эса уларнинг ҳар бири олий ўқув юртлари учун белгиланган стипендиялар энг юқори даражасидан юз сўм ортиқ бўлади. Бундай стипендияларни тўлаш яхши мутахассис бўлишга интилишни рағбатлантиради деб ўйлаймиз, Республикамизга эса ана шундай яхши мутахассислар керак.

Эльмира ТУХВАТУЛЛИНА,
(ЎзТАГ мухбири).

ИШ КЎЗИНИ БИЛГАНЛАР

ШАҲРИМИЗДА бирон-бир қурилиш йўқки, у темир-бетон буюмлари заводининг ёрдамисиз қурилмаган бўлса. Чунки ҳар бир уйнинг асосий пойдеворини ана шу темир-бетонлар ташкил этади.

Бу корхонада кўплаб ёшлар ва ўз касбининг усталари меҳнат қилишади. Турли миллат вакилларидан ташкил топган жамоанинг ҳар бир цехида иш яхши ташкил этилган. Буни Фаёз Сирожов бошчилик қилаётган 1-цех мисолида ҳам кўриш мумкин.

Корхона йилнинг ўтган учинчи чорагида режани 104 фоизга адо этди. Шу туфайли ҳам ишчиларнинг ойлик маошлари 500 сўмдан зиёд бўлди. Аммо бошқа корхоналарда бўлгани сингари бу ерда ҳам тақчиллик сезилмоқда. Биргина терма темир-бетон ишлаб чиқариш 15 фоизга тушиб қолди. Керакли хом ашёларни Кривой Рог, Новокузнецк ҳамда Бекобод шаҳарлари таъминлаши керак эди. Лекин шунга қарамай, темир-бетончилар ички имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қилишяпти. Мавжуд хом ашё — арматуранинг етишмаётганлигидан қўл қовуштириб ўтиришмай изланишлар олиб боришмоқда.

Усмон УСМОНОВ.

СУРАТДА: электрпайвандчи Г. Артёмьева ва бригадир А. Добров.

Муаллиф сурати.

Масалаларга ёндошишдаги муштараклик

● Тошкент шаҳар касаба уюшмаси шаҳар ҳокими лавозимига номзоди кўрсатилган Атҳамбек Фозилбековга ўз муносабатларини изҳор этдилар. Тошкент шаҳар касаба уюшмасининг раҳбарлари сайловлар бўсағасида барча меҳнаткашларга мурожаат қилиб уларни халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси Атҳамбек Фозилбеков номзоди учун овоз беришга ва унга шаҳар ҳокимлигидек юксак ва масъулиятли лавозимни ишониб топширишга даъват этдилар.

ТОШКЕНТ шаҳар касаба уюшмаси раисининг ўринбосари Борис Ефремов шуни таъкидладики, шаҳардаги кўпгина саноат корхоналари, муассасалари, ташкилотларининг касаба ташкилотлари раҳбарлари Атҳамбек Фозилбековни жуда яхши билишади. Бу гап шуниси билан диққатга сазоворки, уларнинг кўпчилиги илгари ва ҳозир ҳам мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб, ўзларининг меҳнат жамоаларининг етилган муаммоларини ҳал қилмоқдалар. Кашшофлар лагерини зарур жиҳозлар билан таъминлаш дейсизми, дам олиш оромгоҳларини ободонлаштириш дейсизми, боғ-томорқа хўжаликлари учун ер участкаларини ажратиш дейсизми, уй-жойларни тақсимлаш дейсизми, хуллас ана шу ва шунга ўхшаш жуда кўп масалалар ҳал этилаётган пайтда ва зарур ҳолларда албатта бу масалалар Тошкент шаҳар Кенгаши раисининг бевосита иштирокида ҳал этилади. Ҳар доим ва ҳамма масалаларда Атҳамбек Фозилбеков ўзининг қатъий нуқтаи назарига эга. Меҳнаткашлар тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уларнинг дардларига қулоқ солиш унга хос бўлган ажойиб фазилатлардир.

Айни шу кунларда ҳам бу масалалар Атҳамбек Фозилбековнинг диққат марказида турибди. Бунинг боиси шундаки, ана шу масалалар умумшаҳар муаммолари билан, биринчи навбатда кишиларнинг турмуш даражасини ошириш билан чамбарчас боғлангандир.

Шуни ҳам айтиш керакки, Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси билан касаба уюшмалари раисларининг бугунги мураккаб шароитда меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоя қилиш билан боғлиқ механизмни ишлаб чиқишдаги қизиқишлари, бу масалага ёндошишлари ва куюнчакликлари жуда муштарак ва ҳамоҳангдир. Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитларида ҳар биримизни бундан кейин қандай яшаймиз, деган савол ўйлантиради, албатта. Бинобарин, пулнинг қадрсизланиши, ҳаддан ташқари тақчилликлар, ишсиз бўлиб қолиш хавфи сингари масалалардан қандай қилиб ўзимизни ҳимоя қилишимиз керак? Бу ўринда нафақахўрлар, кўп болали оилалар, ногиронлар, талабалар тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади. Уларни тақдирнинг аччиқ қисматларига ташлаб қўйиш касаба уюшмалари учун ҳам, шаҳар раҳбарлари учун ҳам энг мақбул бўлмаган усулдир. Ана шу жиҳатдан ҳам ўзаро ҳамкорликда, баҳамжиҳатлик билан ишлаш керак. Бир-бирини қўллаб-қувватлаб, куч-ғайратни жипслаштирган ҳолдагина ҳар икки томон ўз олдига қўйган мақсадга эришиши, жуда бўлмаганда дастлабки кезларда меҳнаткашларнинг, барча ҳамшаҳарларимизнинг манфаатларини тўла ҳимоя қилишга эришишлари мумкин.

Ана шу жиҳатдан олганда шаҳар ҳокимлигига номзод касаба уюшмалари томонидан бўлажак сайловларда тўла-тўкис қўллаб-қувватлашга эришади.

Катталар учун ҳам, кичиклар учун ҳам кутилган байрам — Янги йил тобора яқинлашмоқда. Биз, катталар бу галги Янги йилнинг аввалгилардан бирмунча фарқли ва ғарибона томонларини ҳис этиб турибмиз. Лекин, бизнинг болаларимиз ҳаётимиздаги ана шу тангликларнинг ҳаммасини жилла бўлмаса Янги йил кезларида унчалик сезмаганлари маъқул. Ахир шу пайтга қадар Қорбободан анъанавий Янги йил совғаларини арча байрамларида олишга ўрганиб қолишган. Ана шу боисдан олганда ҳозирги пайтда касаба уюшмалари учун ҳам, Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси учун ҳам болаларимиз қалбига қувонч бағишлаш шу кундаги вазифалардан биридир. Ўйлаймизки, болаларимиз Янги йилда совғаларсиз қолишмайди.

Демак, касаба уюшмаларининг нуқтаи назари аниқ: 29 декабрь куни улар Атҳамбек Фозилбековга овоз берадилар ва келажак ҳақида ўйлаётган барча кишиларни ўзларидан ўрнак олишга даъват этадилар.

Ирода АКБАРОВА.

Рўзноманинг шу сонига

ЎЗБЕКИСТОН—ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТ АЪЗОСИ

● Ўзбекистоннинг мустақилликка эришиши туфайли спорт ҳаётимизда ҳам кўпгина ўзгаришлар рўй бермоқда. Куни кеча Малайзиянинг пойтахти Куала Лумпур шаҳридан мамлакат (ИТФ) таэквондони ривожлантириш марказининг бош директори В. Лигай қувончли хабар келтирди. Австралия, Вьетнам, Ҳиндистон, Янги Зеландия, Хитой, КХДР, Малайзия, Бирлашган Араб Амирликлари, Сингапур, Шри Ланка, Япония мамлакатлари билан бир қаторда Ўзбекистон Республикаси ҳам Осиё — Тинч океани таэквондо (ИТФ) федерациясининг аъзоси этиб қабул қилинди.

ИЛК бор Ўзбекистоннинг таэквондонинг минтақавий ташкилотига аъзо бўлиши масаласи Республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг ИТФ президенти, ушбу спорт турининг асосчиси генерал Чой Хон Хи билан учрашувида кўтарилган эди.

Бугунги кунда эса ҳақиқатан ҳам Ўзбекистон тарихида биринчи марта республика халқаро спорт ташкилоти таркибига мустақил ҳолда аъзо бўлди. Бу албатта кейинги пайтларда таэквондочиларимизнинг Иттифоқ ва халқаро мусобақаларида эришган ғалабалари, шунингдек, ҳукуматимиз ва Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт комитетининг ҳар томонлама қўллаб-қувватлаши туфайли амалга ошди.

Бир гуруҳ таэквондо жонкуярлари дастлабки машғулотларини бошлаганларига кўп вақт ўтмаган бўлса-да, ушбу яккакураш тури республикамизда жуда тез ривожланиб бормоқда, — дейди В. Лигай. — Ҳозир таэквондо билан республикамизда 40 мингга яқин спортчи шуғулланмоқда.

Таэквондо (ИТФ)нинг Осиё—Тинч океани федерацияси таркибига киришимиз келажакда биз учун катта истиқболларни очади.

— Ўзбекистон республикасининг федерация ва унинг комитетларининг раҳбар органларида ҳам ўз вакиллари бор, — дейди сўзида давом этиб Лигай. — Мени Малайзия, Япония ва Австралия вакиллари билан бирга АТФТ (ИТФ)нинг вице-президенти этиб сайлашди.

Куала Лумпурда бўлганимизда делегациямиз томонидан таэквондо (ИТФ) бўйича Осиё ва Тинч океани минтақасининг I чемпионатини Ўзбекистонда ўтказиш фикрини билдирдик. Ўйлаймизки, бу борада Янги Зеландия, Сингапур, Япония ва Малайзия каби «рақиб»лар билан беллашсакда, ютиб чиқиб, бу юксак шарафга муяссар бўламиз. Ҳар ҳолда, 1993 йилда Тошкент жаҳоншумул спорт мусобақасининг мезбони бўлиши учун барча имкониятларни ишга соламиз.

Ўзбекистон—Туркия: ҳамкорлик қирралари

«ЎЗЮКСАЛ» ЮКСАЛМОҚДА

ЎЗБЕКИСТОН республикасининг мустақилликка эришганлиги нафақат кишиларнинг руҳиятигагина таъсир қилди, балки бутун-бутун мамлакатлар билан яхши қўшничилик, иқтисодий ҳамкорлик дарвозаларини ҳам очиб берди. Эндиликда одамлар бир-бирлари билан ўзаро алоқада бўлмай туриб яшаш қийин эканлигини тушуниб қолишди.

Кейинги йилларда республикамиз, хусусан пойтахтимизда ҳам хориж билан борди-келдилар аста-секин изга тушмоқда. Бунга мисол тариқасида «Ташинтерм», «Совпластитал», «Тола» ва бошқа қўшма корхоналарини келтириш мумкин. Уларнинг мақсади битта — у ҳам бўлса республикамиз фуқароларининг ҳозирги халқ истеъмол буюмларига бўлган эҳтиёжини қондириш.

Бугунги кунда Ўзбекистон билан Туркия ўртасида ҳам иқтисодий алоқалар ўрнатилди. Ҳозир биргина пойтахтимизнинг ўзида «Интернер», «Ўзтурк» каби Ўзбекистон — Туркия қўшма корхоналари фаолият кўрсатиб турибди.

Яқинда яна бир шундай корхона вужудга келди. У «Ўзюксал» Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонасидир. Корхонанинг ишга туширилганига унча кўп бўлгани йўқ. Лекин у дастлабки маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириб олди. Келинг, фирманинг бугуни ва келажаги ҳақида «Понск» тармоқлараро илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори Александр Иванович Павловнинг ўзларидан эшитайлик.

⊙

— Александр Павлович, айтингчи шу фирманинг вужудга келишига нима сабаб бўлди ва қачон ишга туширилди?

— Ҳаммага маълумки, шаҳримизда, хусусан республикамизда кундалик молларга бўлган эҳтиёж кундан-кунга ошиб бормоқда. Дўконларда ана шу маҳсулотлар борган сари тақчил бўлиб кетмоқда. Истеъмол буюмларини ишлаб чиқараётган мавжуд корхоналар эса фуқаролар талабини бажаришга қурби етмаяпти.

Бундан ташқари бозор иқтисодиётида рақобат деган нарса бор. Республикамизда қандай маҳсулот бўлмасин уни ишлаб чиқарадиган корхона қанча кўп бўлса, шунча рақобат кучли бўлади, маҳсулотлар сифатли ва арзон бўлади. Мана, шу сабаблар «Ўзюксал» Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонасини очишимизга туртки бўлди.

Қўшма корхонани очишда айниқса «Юкал иншоот» концернининг президенти Гювен Созаакнинг хизматлари катта. Чунки у корхонага дастгоҳ ҳамда мутахассислар билан яқиндан ёрдам берди. Концернинг малакали ишчи ва хизматчилари, ҳозирги кунда ҳам маҳаллий ишчиларни самарали дастгоҳларда ишлашга ўргатмоқдалар.

Корхонамизнинг ишга тушганига бир ойдан ошди, холос. Аммо шунга қарамасдан ишчи ва хизматчиларимиз маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириб олишди. Айни пайтда биз ишлаб чиқарган маҳсулотларнинг дастлабки гуруҳини туркиялик мутахассислар юксак баҳолашди.

— Ҳозир корхонада қандай маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда?

— Авваламбор шуни таъкидлаб ўтишимиз керакки, корхонамиз асосан халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. Шуни ҳисобга олиб, бугунги кунда корхонамизда сопол ва чинни буюмлар ишлаб чиқарилмоқда. Аниқроқ қилиб айтганда коса, лаган, гултувак ва бошқалар.

Дастгоҳлар эса Туркиядан келтирилди. Улар ҳозирда ҳам бизларни дастгоҳ билан таъминлаб туришибди. Бу янги замонавий ускуналар маҳсулотимизни жаҳон бозорида бемалол рақобатлаша оладиган сифатли қилиб чиқариш учун имконият яратди. Ҳозирнинг ўзидаёқ биринчи маҳсулотимизни чет элга чиқариш ниятидамиз. Бу ҳақда шартномалар тузилган.

— Бу қўшма корхонанинг келажаги қандай бўлади? Улар фақат сопол ва чинни буюмлар ишлаб чиқарадими? Корхонани кенгайтириш кўзда тутилганми?

— Унинг келажаги жуда порлоқ. Мана бугунги кунда ҳам фирма президенти Гювен Созаак пойтахтимизга ташриф буюрди. У «Ўзюксал» фирмаси қошида кўн-мўйна корхоналарини очиш учун шартнома тузишга келган. Шартнома ҳозир тузилиш арафасида.

Ўзингиз биласиз. Диёримизда хом ашё бойликлари жуда мўл. Шунингдек, кўн-мўйна маҳсулотлари ҳам. Ана шу хом ашёларни ўзимизда қайта ишласак айни муддао бўларди.

Корхона ишга тушгандан кейин чарм куртка, пальто, тўн ва бошқа маҳсулотларни ишлаб чиқаришга эга бўламиз. Бу эса ўз навбатида бойликларимизни хом ашё сифатида эмас, балки тайёр маҳсулот сифатида сотиш имкониятини беради.

Республикамиз яқин-яқинларгача мамлакатимизга хом ашё етиштириб берадиган ҳудудга айлантирилган эди. Эндиликда бундан қутулмоқ даркор. Ахир хом ашё сотиб ҳеч кимнинг косаси оқармаган.

Ҳозир биз республикамизда чиқаётган мармар тошларни Украинага олиб бориб, у ерда қайта ишлаб қайтариб олиб келаяпмиз. Сабаби бизда мармарни силлиқлайдиган ускуна йўқ. Бори ҳам шу тошни сифатли силлиқлай олмайди. Шунинг учун биз Туркиядаги «Юксал иншоот» фирмаси билан шартнома тузиб, у ердан мармар тошларни майдалайдиган ҳамда силлиқлайдиган ускуналарни сотиб олмоқчимиз. Бу эса ўз навбатида бу тошларни қайта ишлашда қўшимча харажатларга чек қўяди.

Бундан ташқари пойтахтимизда ўзимизнинг фирмали дўконимизни очиш ниятидамиз. Бу дўконларда ўзимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар сотилади. Бунга яқинда Тошкент шаҳар ижроия комитетидан рухсат олдик.

Хуллас, «Ўзюксал» фирмамиз келажакда нафақат сопол ҳамда чинни буюмлари ишлаб чиқаради, балки кўн-мўйна, мармар тошларни қайта ишлайдиган ва бошқа корхоналарни очади. Келгусида қурилиш ишлари билан шуғулланадиган бўлимлар очишни ҳам режалаштириб қўйганмиз. Бу ташкилотлар шаҳримизда сифатли меҳмонхона ва бошқа қурилиш нуқталарини қуришда қатнашади.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Маҳбуба Аҳмедова Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга келган вақтда ўз тенгқурлари қатори кўп йилдан бери меҳнат қилаётган моҳир усталарга дуч келганди. Шунга ҳам етти йил бўлибди. Устози З. Алексейшева бугунги кунда Маҳбубадан миннатдор. Улар бичув цехида меҳнат қилишади.
СУРАТДА: З. Алексейшева ва Маҳбуба Аҳмедова.

⊙ Кимё фанлари доктори, профессор Ҳаким Аслонов ҳозир бир йўла икки вазифани бажармоқда. В. И. Ленин номли Тошкент Давлат дорилфунуни табиий бирикмалар кимёси кафедрасининг раҳбари бўлган олим айни вақтда олий ўқув юртининг кимё факультети ҳузурида ташкил этилган кичик корхонага бошчилик қилмоқда.

ОЛИМ ва хўжалик ходими — касбларни бундай ҳолда уйғунлаштириш одат тусига кирмоқда. Профессор раҳбарлигида ишлаётган бир гуруҳ илмий ходимлар ва талабалар ноёб дори «Лагоден» деб аталган дорини кашф этишди. Уни оммавий равишда ишлаб чиқариш учун кичик корхона зарур бўлиб қолди, корхонага ишнинг кўзини биладиган мутахассис раҳбар бўлиши керак эди.

Илмий жамоа муттасил равишда кўп қон кетган вақтда инсон ҳаётини сақлаб қола оладиган дори олиш учун ўн йил сарфлади. Бу дори Москва марказий касалхоналарида, ҳарбий тиббиёт академиясида муваффақиятли синовдан ўтказилди. Хорижий шифокорлар ҳам унинг афзалликлари тўғрисида ўзларининг дадил фикрларини айтишди: дорини ўн уч мамлакат — жумладан АҚШ, Япония, Германия, Франция, Ҳиндистон сотиб олди. Қозоғистонда ўсадиган ва яқин вақт ичида Ўзбекистонда ҳам экиладиган шифобахш ўсимликлардан хом ашё сифатида фойдаланилмоқда.

Ишбилармонлик—давр талаби

Дорилфунунда кичик корхоналар

«Лагос» кичик корхонаси дорилфунун кимёгарлари ишлаб чиққан бошқа бир «Госипол» дорисини ишлаб чиқариш билан ҳам шуғулланади. Бу дори чигит уруғидан тайёрланади ва юқумли касалликларга қарши курашда қўлланилади.

Тошкент дорилфунуни учун «Лагос» кичик корхонаси янгилик эмас. Бу ерда бирин-кетин кичик корхоналар пайдо бўлмоқда — бозор муносабатлари қарор топаётган кунларнинг аломати бу. Бу корхоналар олий ўқув юртида юзага келаётган ишланмалар тезроқ рўёбга чиқарилишига кўмаклашмоқда, факультетларда тадқиқот ишларини ривожлантиришга ёрдам бермоқда. Кичик корхоналар муаллимларга ҳам, талабаларга ҳам фойдали: қўшимча даромад олиш мумкин.

Худди шу кимё факультетида кимёвий чиқиндиларни тозалаш учун қурилмалар тайёрлаб берадиган «Тегирмон» кичик корхонаси ҳам иш бошлади. Москва корхоналаридан бирининг буюртмасига кўра синтетик материаллар лахтакларини кукунга айлантириш имконини берадиган қурилма ўрнатилди. Бу материаллар пўлатга нисбатан тўрт-беш баравар мустаҳкамроқдир. Қолган бешта машина нитроннинг турли хилларини ишлаб чиқаришда вужудга келадиган чиқиндиларни майдалаб беради. Автомобилларнинг эски шиналаридан, хизмат муддатини ўтаб бўлган полиэтилен пленкаларидан кукун ишлаб чиқаради.

«Тегирмон» факультет ходимларининг бошқа бир ишланмасини амалга оширишга — таркибида инсон учун зарарли кимёвий моддалар бўлмаган ёғоч-қипиқ плиталарини ишлаб чиқаришга киришди. Корхона бу йил 150 минг сўм фойда олади. Унда асосан кечки бўлим талабалари меҳнат қилишмоқда ва анчагина пул ишлаб топишмоқда.

Физика факультетида ташкил этилган иккита кичик корхона, мактаблар, техникумлар ва бошқа ўқув юртлари учун хилма-хил кўргазмали қўлланмалар тайёрлаш билан шуғулланмоқда. География факультетида хўжалик асосида сел оқимларини ўрганадиган, унга қарши кураш усулларини излайдиган (ноосфера) корхонаси ишлаб турибди. Биологлар иссиқхоналар қуриш, лимон ва бошқа мевалар етиштириш, кейинчалик эса қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа соҳалари билан шуғулланишга қарор қилдилар.

Факультетлараро «Иноқ» кичик корхонаси тахминан 200 нафар талаба учун иш ўринларини вужудга келтириш вазифасини ўз олдига қўйган. Уни дорилфунунни битириб чиққан Фахриддин Жабборов бошчилигидаги ташаббускор ва ғайратли йигитлар ташкил этди. Ёш ишбилармонлар кўп нарсаларни ўйлаб қўйишган. Ишни бошлаб олиш учун газламаларга гул босадиган йўрмадўзлик, хилма-хил фирма нишонлари чиқарадиган цех очдилар. Улар ўз кучлари билан дастгоҳлар тайёрлашди, пойабзал цехи учун ҳам мустақил равишда ускуналар тайёрлашди.

Эндиликда география факультетининг талабаси Олег Глушченко ўзининг ажойиб ниятлари ва режалари билан бошқаларни кетидан эргаштирмоқда. У тикувчилик цехи ташаббускори бўлди. Ҳозир бу цех қисман ишлаб турибди. Яқин келажакда ёшларнинг камзулларини, жинсидан тайёрланган буюмларни ишлаб чиқаришга қарор қилинган. Цехнинг ётоқхоналарида ҳам бўлимлари пайдо бўлади. Натижада талабалар ўқишни иш билан бирга қўшиб олиб боришлари ҳамда анчагина даромад олишлари учун имконият пайдо бўлади. «Иноқ» раҳбарлари ишбилармон кишиларга хос равишда ўз тижорат дўконларига ҳам эга бўлдилар.

Дорилфунунда кичик корхоналар кўпайиб бормоқда.

Л. ГРИГОРЬЕВ,
(ЎзТАГ).

Бозор иқтисодиёти ва ҳаёт

Сифат йўлидаги тўсиқлар

АГАР «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасида дунёга келадиган янги турдаги трактор ёки тиркаманинг ясалишини бошданоёқ бир тизимга садафдек тизадиган бўлсак, жуда равон ва аниқ-пухта манзара намоён бўлади. Бу ёхуд занжир, ёки янада бошқача айтадиган бўлсак, ҳалқа қуйидаги тартибда таркиб топади: конструкторлик бўлими, синов майдончаси, завод цехлари, топшириш майдончаси. Ана шу сўнгги бўғинга келганда тайёр трактор ёки тиркама театр тили билан айтганда танаффус қилади, яъни харидорни кутиб қолади.

Мана, узоқ кутилган харидор ҳам пайдо бўлади-ю, трактор ёки тиркама сотилади. Ниҳоят корхона елкасидан оғир юкни улоқтирган куйи, енгил тин олади... Олармикин? Қайда дейсиз! Нега десангиз харидор техникани сотиб олган кундан бошлаб тракторсозларнинг «юрак ўйноғи» бошланади. Чунки харидор меҳнатни енгил қиладиган машина ўзини оқласа-ю, яхши. «Пақ» этиб тўхтаб қолса борми, буёғи неча пулдан тушади? Ови бароридан келганидан хурсанд, фалон пулга сотиб олган хўжалик раҳбарини ҳамкасблари олдида қаддини ғоз қилиб, томоқ қирганича янги пўлат «от»ни жиловлашга шай тракторчининг бу пайтдаги аҳволини тасаввур қиларсиз албатта.

Ҳа, очиғини айтиш керак, корхона техникасини сотиб олган хўжаликлардан унга миннатдорчилик сўзларидан кўпроқ ёзма эътироз, шикоятлар келиб туради.

Хўш, маҳсулотларимизнинг қай жиҳатлари истеъмолчиларимизни қониқтирмайди? Балки замонамиз билан бирга одимлаётган деҳқонлар учун тракторларимизнинг нусхалари эскириб қолгандир? Ахир сир эмаску, далаларимизда ишлаётган «пўлат отлар» мана ўттиз йилдирки, ҳали ҳам ишлаб чиқаришдан олиб ташлайгани йўқ. У ёғ-бу ёғига тузатиш қилиб чиқараяпмиз. Лекин асоси ўша урушдан кейинги йилларники...

Йўқ! Деҳқонларимиз корхона бошига тушган воқеаликдан хабардорлар. Улар ҳеч бир замонда ақлга сиғмайдиган нарсани талаб қилмайдилар. Янгиланмаган асбоб-ускуна билан сифат жиҳатдан янги техникани яратишнинг ўзи бўлмайди.

Харидорлардан келаётган эътирозларнинг аксарияти ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифати билан боғлиқ. Корхонамизнинг техник назорати бўлимида фаолият кўрсатаётган шикоятлар шўъбасига кириб қолсангиз, жумҳуриятимизнинг истаган нуқтасидан юборилган эътирозномаларга кўзингиз тушади. Қизиғи шундаки, уларнинг ҳар бирида трактор ва тиркамаларнинг битта-иккита эмас, балки бир олам нуқсон-камчиликлари қалаштириб ташланган.

— Умуман олганда, — дейди биз билан суҳбатда шўъба муҳандиси В. Жуйкова, — агар маҳсулотимиз сифатли қилиб ишлаб чиқарилса — унга етадигани йўқ.

Ҳақиқатан ҳам, Тошкент тракторлари-ю тиркамаларидан бутун жаҳон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари фойдаланади десак муболаға бўлмас. Югославия дейсизми, Хитой, Миср, Мўғулистон... Хуллас, уларнинг саноғи йўқ. Лекин маҳсулотимиз сифатидан нолиб юборилаётган шикоятларнинг жўғрофияси ҳам умуман чегара билмайди.

Техникамизнинг асосий нуқсонлари нималарда намоён бўлмоқда? Назоратчиларнинг айтишига қараганда аввало техника яхшилаб юргизиб кўрилмайди. Холбуки ҳар қандай автоҳаваскор ҳам, янги машина чиниқтирилмаса бўлмаслигини яхши билади. Айни ана шу жараёнда техниканинг бор нуқсонлари «мана мен» дея намоён бўлади.

Бундан ташқари истеъмолчилар айниқса маҳсулотимизнинг сифатсиз бўялганига эътибор беришади. Ўзи шундоқ ҳам ташқи кўриниши бўйича бизнинг техникамиз чет элники олдида кўримсизроқ. Боз устига сон кетидан қувиш, режани нима қилиб бўлса ҳам бажариш оқибатида маҳсулотимизнинг «юзи»га тузукроқ бўёқ чаплашга улгура олмаймиз.

Корхонадан чиқадиган ва истеъмолчиларнинг кўнглига тўлиқ ўтирадиган баъзи бир маҳсулотлар ҳам йўқ эмас. Деҳқонлар шунча ҳаракат қилишмасин, бу ажойиб тракторлардан бирорта нуқсон топиша олмайди. Натижада маҳсулотларимизга бирорта ҳам эътироз билдирилмайди.

Хўш, барча турдаги маҳсулотларни сифатли қилиб, маромига етказиб ишлаб чиқаришга нималар халақит беради?

Агар бирлашма жамоасининг ишига халал берадиган, сифатли маҳсулотларни ишлаб чиқаришга тўсиқ бўладиган сабабларни санашга тушиб кетсак, ҳисобдан адашишимиз турган гап. Лекин гапни чувалаштирмасдан улардан энг асосийларини таъкидлаб ўтиш таъбир жоиз бўларди.

Аввало, корхона минтақадаги ҳокимдир. Яъни шу турдаги маҳсулот ишлаб чиқарадиган бошқа корхона йўқ. Бу эса ўз-ўзидан равшан, сотувчининг истеъмолчи устидан ҳукмронлигига олиб келади. Истеъмолчи маҳсулот сифатидан норози бўлиб, эътироз билдирса, сифатни яхшилаш учун номигагина корхона бирор бир тадбир ўтказади. Аксарият ҳолларда эса жавоб қуйидагича бўлади, «Ёқмайдими — олма. Ана, катта кўча». Шўрлик деҳқон нима қилсин, зеро бошқа бундай корхона йўқ. Олишга мажбур.

Иккинчидан, ана шу ҳукмронлик ўлароқ ишчи-хизматчиларда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришдан қўрқиш ҳисси йўқ. «Барибир ҳеч ким корхона мушугини пишт дея олмайди», деб ўйлашади. Ҳақиқатан, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарадиган ишчига нисбатан ҳеч қандай жазо чоралари қўлланмайди.

Учинчидан, ишчи-хизматчиларнинг сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга иштиёқи йўқлиги, балки айнан ана шу сифатли маҳсулотни ишлаб чиқаришга ундовчи рағбатнинг йўқлигидадир.

Хуллас, гапираверсак, гап кўп. Лекин сўзимизнинг индаллоси, юқорида келтирилган сабаблар мавжуд экан, корхона сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришдан, харидор эътироз билдиришдан тўхтамайди. Қачонки талаб ва таклиф ўртасидаги мутаносиблик ҳақиқий аҳамият касб этсагина, ўшанда иш жойидан силжиши мумкин.

Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

●

Гулчеҳра Азимова ўн бир йилдан буён тўқимачилик соҳаси бўйича меҳнат қилади. У кўпроқ Чилонзор район ўқув ишлаб чиқариш комбинатида қизларга тўқувчилик сирларини ўргатади. 270-мактабнинг ўқувчиси Нигора Қаюмова унинг кенжа шогирди ҳисобланади.

СУРАТДА: тўқувчи Гулчеҳра Азимова шогирди Нигора билан иш устида.

Рустам Шарипов суратлари.

КИЧКИНТОЙЛАРГА СОВҒА

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Юнус Ражабий кўчасида 320 ўринга мўлжалланган болалар боғчасида қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Умумий қиймати 548 минг сўмни ташкил этган бу болалар масканида ҳозир бинокорлик ишларини Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 69-қурилиш бошқармаси қурувчилари олиб боришмоқда.

Айни пайтда бинокорлар боғчада қурилиш тиклаш ишларини ниҳоясига етказдилар. Улар ҳозир пардозлаш ишлари билан машғулдирлар. Қурувчилар жажжилар масканини янги йилгача болаларга совға қилиш ниятидадирлар.

«Ташгипрогор» олийгоҳи лойиҳачилари тайёрлаган боғчада қатор қулайликлар яратилган. Ҳар бир гуруҳ учун алоҳида ўйин ва жисмоний тарбия майдончалари, чўмилиш учун ҳовуз ўрнатилган. Ўйин жиҳозларида турли мультфильм қаҳрамонлари акс эттирилган.

Ғани ЕСЕНОВ.

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

ТОШКЕНТ КЕЧКИ МАШИНАСОЗЛИК ТЕХНИКУМИ

1991—1992 ўқув йилида ўқишга кирувчилар учун

6 ОЙЛИК ВА 3 ОЙЛИК

ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

11-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ШАХСЛАР, ШУНИНГДЕК, КУНДУЗГИ МАКТАБЛАРНИНГ 11-СИНФ ЎҚУВЧИЛАРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Машғулотлар малакали ўқитувчилар томонидан рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

ГУРУҲЛАР ТЕХНИКУМНИНГ ҚУЙИДАГИ ЗАВОДЛАР ҚОШИДАГИ БАРЧА БЎЛИМЛАРИДА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ:

«ТАШСЕЛЬМАШ» заводи — Сельмаш кўчаси, 6-уй. Телефон: 39-02-76.

ТРАКТОР заводи — «Ташавтомаш» даҳаси. Телефон 69-83-97.

ТЕКСТИЛЬМАШ заводи — Текстильная кўчаси, 4-уй. Телефон: 53-95-76.

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Республика халқ таълими вазирлиги

22-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

«Кенг қамровли тикувчи» ихтисоси бўйича тажрибавий гуруҳга

1992 ЙИЛ УЧУН

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1,5-2 ЙИЛ.

Ўрта мактабни битирган ҳамда тикиш-бичишни яхшилаб ўрганиб олишни истайдиган йигитлар ва қизлар қабул қилинади.

Йигитлар Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтгандан кейингина қабул қилинадилар.

Ўқиш вақтида 80 сўмдан стипендия тўланади.

Билим юрти маъмурияти шу гуруҳ битирувчиларини ишга жойлаштириш ҳуқуқини ўзида сақлаб қолади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1992 ЙИЛ 1 ФЕВРАЛДА БОШЛАНАДИ.

ЗАРУР ҲУЖЖАТЛАР: ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан маълумотнома, 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

Манзилимиз: 700000. Тошкент шаҳри, Кренкель кўчаси, 18-уй («Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси биносининг орқасида).

Транспорт: 9, 18, 21, 24, 26, 47. 51, 60, 72. 81, 92, 115-автобуслар; 2, 3, 16, 23, 25, 28-трамвайлар.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 35-62-41, 34-01-46.

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДАН ЗАХИРАГА БЎШАТИЛГАН ЙИГИТЛАРНИ ВА ЎСМИРЛАРНИ

учиш аппаратларининг йиғувчи чилангарлари, механика-йиғув ишлари чилангари, металлга ишлов берувчи, токарлик мутахассисликлари бўйича ўқитиш учун

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 6 ой. Ўқувчиларга ойига 150 сўмдан стипендия берилади.

Яшаш жойига муҳтож бўлганлар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртини тамомлаганлар Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига йўлланма оладилар. Ўқишни аъло баҳолар билан битирганлар мамлакатимизнинг олий ўқув юртларида таҳсил оладилар.

Машғулотлар гуруҳларнинг тўлишига қараб 1992 йил 1 январдан бошланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш керак: директор номига ариза, аттестат, паспорт, 6 донадан 3х4 ва 4х5 см.ли сурат.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, генерал Петров кўчаси, 331-уй (6, 29-трамвайлар; 30, 110, 119, 151, 192-автобусларнинг «Билим юрти» бекати).

ТЕЛЕФОН: 96-58-20.

35-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Қуйидаги ихтисослар бўйича

ПУЛЛИК ГУРУҲЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КОТИБА-МАШИНИСТКА-ИШ ЮРИТУВЧИ
Ўқиш муддати — 3 ой;
ЭҲМДА ИШЛАЙ ОЛАДИГАН КОТИБА-МАШИНИСТКА.
Ўқиш муддати — 4 ой.
АЁЛЛАР КЎЙЛАГИ БИЧИҚЧИСИ (миллий ва замонавий кўйлак, костюм, пальто).
Ўқиш муддати — 4 ой.
МАШҒУЛОТЛАР ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТОМОНИДАН МАХСУС ЖИҲОЗЛАНГАН ХОНАЛАРДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.
Ўқишни битирганлар ихтисоси бўйича ишлаш ҳуқуқини берадиган ҳужжат оладилар.
ГУРУҲЛАР ҲАР ОЙНИНГ 1 ВА 15 КУНИДАН ИШ БОШЛАЙДИЛАР.
Манзилгоҳимиз: Чилонзор райони, Дўмбробод кўчаси, 74-уй. Мулоқот телефони: 77-49-53.

Фалсафанинг тарихи ҳаммамизга маълум. Она юртимиз Форобий, Ибн Сино, Исмоил Шоший, Ҳофиз Кўҳакий сингари жаҳонга машҳур файласуфлар Ватани экани айниқса кўксимизни тоғдек кўтаради.

Сўнгги йилларда жамиятимизда бўлиб ўтаётган ўзгаришлар фалсафа фанининг ҳам жиддий ўзгаришларга олиб келиши табиий. Келажакда ушбу фаннинг тақдири қандай бўлади? Фалсафа фанлари номзоди, Тошкент Давлат дорилфунуни доценти Ибодулла Эргашев билан суҳбатимиз шу хусусда борди.

⊙

— Ибодулла ака, мусоҳабамизни фалсафа фанининг бугунги кундаги ўрни ва унинг келгусидаги истиқболи тўғрисидаги фикрларингиз билан бошласак... Айни пайтда кўп йиллар фалсафани бир ёқлама талқин этиб келдик. Шу масалага ҳам ўз муносабатингизни билдирсангиз...

Олий таълим муаммолари

ФАЛСАФА— ҲАЁТИМИЗ МАЗМУНИ

— Фалсафанинг фан сифатида шаклланиш жараёни инсониятнинг пайдо бўлиши ва унинг тараққиётининг ўзига хос босқичлари билан бевосита боғлиқ бўлган. Инсонларни табиат, жамиятда, тафаккурда бўладиган «сирли» жараёнлар доимо қизиқтириб келган ва шунга жавоб тарзида мушоҳада юритилган.

Донишмандлик, «донишмандликни севиш» шу маънода «фалсафа» деган умумий ном билан уйғунлашиб кетган. Бугунги кунда ҳам бу фанга уни ўрганиш ва ўргатишга катта зарурат бор деб ҳисоблайман. Фақат кенг доирада фалсафий тафаккур, онг, мушоҳада зарур. Фалсафанинг бугунги кундаги ўрни тўғрисида гап кетганда шуни айтиш керакки, кейинги йилларда у фақат марксизм-ленинизмдан иборат деб бирёқлама, демакки нотўғри қараш ҳоллари содир бўлди. Бу маълум маънода фалсафа ривожини сустлаштирди. Унинг тарихига, ривожига бутун бир фалсафий фикр ривожи тарихи нуқтаи назаридан ёндошиш керак. Ҳар бир фикр янги тарихий шароитда доимо ривожлантирилиши, бойитиб борилиши керак. Шундагина келгусида у ўз ҳаётбахш хусусиятини доимо сақлаб қолади. Ҳар бир таълимотга «догма», яъни қотишма сифатида эмас, аксинча доимо ривожланиб борадиган, таълимот сифатида қараш керак. Маълум даврда ижодийликдан, мустақилликдан йироқ бўлган, агар образли қиёслаш мумкин бўлса узоқ йиллар «қафасдаги» фалсафий тафаккуримизда бугун маълум ижодий ўзгаришлар бўлмоқда, ҳур фикрлилик, фикрларнинг хилма-хиллиги, ҳар гал унинг муаммоларига эркин фалсафий нуқтаи назар билан қараш шаклланмоқда... У воқеликка айланиши, муҳим ҳаётий меъёр бўлиб қолиши керак. Шунда инсоният фалсафага мурожаат этади, маънавий дунёмиз қашшоқланмайди, бойиб боради. Бундай фалсафа ўз истиқболига эга бўлади.

— Ана шу истиқболни сақлаб қолиш учун нималар қилиш керак?

— Фалсафанинг истиқболи бугунги кунимиз, назарий ва амалий фаолиятимизга боғлиқлигини унутмаслигимиз керак. Унинг тақдири тўғрисидаги ҳакамлик одил бўлиши керак. Бугун биз ўз ютуғимизни ҳам, нуқсонларимизни ҳам аниқ билишимиз керак. Ўз фикр ва мулоҳазаларимизни «кўчирма» билан тасдиқлаш амалиётини ўйлаб кўришимиз керак. Бундаги бир томонламаликка барҳам беришимиз лозим. Шу маънода мустақил ижодий, кенг маънодаги фалсафий тафаккурни ҳар бир кишида шакллантириш ва унинг шаклланишига йўл қўйиб берилиши керак. Эркин мушоҳада, ўзаро мунозара, мулоқот ва изланишсиз умумий мақсадга ҳамда ҳақиқатга эришиш мумкин эмас. Бу кўп жиҳатдан шу соҳада ўқиётган кадрларга боғлиқ. Фалсафа истиқболини шу соҳадаги барча ихтисосликлар бўйича тайёрланадиган кадрлар уларнинг умумий савияси билим даражаси ва унинг зарур бўлган барча шарт-шароитларни таъминлаб бериш орқали, қолаверса кадрларни танлаш ва жой-жойига оқилона қўя билиш билан боғлиқ бўлган муаммодир. Буларнинг ҳаммаси фалсафий фанларни ўқитишга, ўргатишга янгича ёндошишни, ўқиш жараёнини доимо такомиллаштириб боришни тақозо этади.

— Такомиллашган, давр руҳига мос тушадиган ўқиш, ўргатиш ёшларга илм беришни янада яхшилаш — таълим даргоҳларининг иш мезони. Шу нуқтадан қараганда илм беришни янада яхшилашимиз мумкинми?

— Аввало ана шу давр руҳини, унинг талабини яхши, мукаммал билиб олиш, уни тўғри баҳолай билиш керак. Айниқса бугунги турли хил фикр, қарашлар оқими кучли бўлган бир даврда жамият олдида узоқни кўра оладиган назарий хулосаларга талаб кучли бўлади. Ҳамма гап ана шу талабга жавоб берадиган шароитни ёки имкониятни мавжуд ёки мавжуд эмаслигида. Шу маънода умумий турғунлик ҳолати фалсафий фикр оламида ўз аксини топган. Аввало жамият тўғрисидаги фанларни ўрганишга эътибор умуминсоний манфаат ва қалриятлар асосида эмас балки «буюртмани» бажариш, умумий сиёсатга мослаштириш, маълум мафкурага бўйсундириш, энг ёмон бўйсундирганда ҳам уни бузиб, мажбуран бўйсундирилганлиги, бизни бугунги кунда онгимизда «тамғаланган» салбий муносабатнинг ва фикрнинг асосий сабабларидан биридир.

Биз кўпроқ «тезроқ» ҳосил олишга ўрганиб қолганмиз. Бу меъёр ва талаб маориф ҳамда таълимга кетмайди, уни зўрма-зўраки тиқиштиришдан мутлақо фойда йўқ. Маънавият ўз ҳосилини «кечроқ», аммо унумлироқ беради. Бунинг учун олдин маънавий ва маданий сиёсатни олиб бориш керак. Маънавий қашшоқлик моддий қашшоқликдан кўра ёмонроқ эканлигини вужудан ҳамма ҳис этиши керак.

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида айниқса моддийлик биринчи даражали аҳамият касб этмайдими? Бу фалсафий қарашларга таъсир ўтказмайдими?

— Энг муҳими «моддийлик» билан «маънавият» ўртасидаги алоқадорликни, узвий боғлиқликни умумий сиёсат даражасида тўғри тушуниш ва боғлаб олиб бора билишда. Ўзаро муомалада ҳам, ҳаётий талаб яшаш, мавжуд бўлиш нуқтаи-назардан қараганда ҳам иқтисод бирламчи. Яшаш учун: овқатланиш, кийим-кечак биринчи ҳаётий эҳтиёж. Буни инкор этадиган мантиқий ҳакам ҳали йўқ. Бизнинг нуқсонимиз шундаки, бу ҳаётий эҳтиёжларни эсимиздан чиқармадик, аммо биз қандай яшашимиз кўп жиҳатдан маънавий даражамизга, умумий маънавиятимизга боғлиқ эканлигини, иқтисоднинг бирламчилиги, шартли эканлигини, агар нисбат тўғри олиб борилмаса маънавиятдан иқтисод зарар кўришини, кези келганда бу сиёсатга айланишини тўла ҳисобга олмаганмиз. Бугун бозор шароитида ҳам бу муаммо ўзига хос ҳолда, айниқса жумҳуриятимизда яққолроқ сезилмоқда. Айниқса бозор муносабатларига ўтаётганда бу нисбат атрофлича ҳисобга олиниши керак эди. Бозорда нима бўлиши, қандай маҳсулотлар билан бойиб бориши фақат соф иқтисодий масалалар эмас, унинг маънавий қирралари ҳам бор. Бозордаги тақчиллик, нарх-навонинг ошиб кетиши, дўконларнинг бўшаб қолаётганлигини, иқтисодий ва маънавий сабабларини батафсил, ҳар томонлама ҳамма ҳис этиши керак.

Қолаверса жумҳуриятимиздаги бугунги иқтисодий, ижтимоий сиёсий вазият ҳам юксак маънавийликни талаб этмоқда.

— Кадрлар тайёрлаш жараёнида нуқсон ва камчиликлар мавжуд. Бу соҳада фалсафа куллиётининг зиммасида қандай вазифалар турибди? Шу ҳақда фикрингизни билишни истардим...

— Кадрлар тайёрлашда барча омиллардан тўғри фойдаланиш, айни пайтда бўлажак мутахассис бор имкониятдан унумли фойдалана билиш илмига, тажрибасига эга бўлиб бориши лозим. Ҳеч бир киши тайёр онг ёки ихтисослик эгаси бўлиб дунёга келмайди. Барчаси ҳаёт давомида аста-секин шаклланиб боради. Натижада маълум ҳаётий позиция, нуқтаи-назар, қизиқиш , аниқ бир мақсад вужудга келади. Бунда ҳар бир ёш ўз ички имконияти, қизиқиши, қобилияти аниқ ҳисобга олиниши ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Чунки уларнинг зиммасида жумҳуриятнинг мустақиллиги билан боғлиқ бўлган масъулиятли вазифалар турибди. Аввало бу ишларни амалга оширишда куллиётимиз профессор ва ўқитувчилари ўзларининг бор билим ва тажрибаларини ана шу машғулотни айни пайтда шарафли ишга тўлиқ сарфлаб беришлари керак. Тегишли зарур шарт-шароитларни яратиш, ўқув, таълим ва тарбия ишларини, зарур дарсликлар, ўқув қўлланмалари, техника воситалари билан таъминлашда ва тайёрлашда тегишли ташкилотлар яқиндан ёрдам беришлари керак бўлади. Касбга тайёрлаш ва йўналтириш билан боғлиқ бўлган ташвиқот ишларини узлуксиз олиб бориш зарур. Бунда матбуотнинг имкониятларидан самаралироқ фойдаланиш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Касб танлаш билан боғлиқ бўлган эшиттиришларни йил давомида узлуксиз, системали ташкил этиш зарур. Куллиётимиз студентлари олдида ҳали катта қарздормиз. Айниқса ўзбек тилида тегишли дарсликлар, ўқув қўлланмаларини тайёрлаш ва таъминлаш борасида жиддий нуқсонлар мавжуд. Бу борада ҳар бир кафедрада тегишли тадбирлар амалга оширилаётган бўлсада, айниқса фалсафа, фалсафа тарихига доир, социология каби фанлардан ҳалигача ўзбек тилида янги дарслик ёки ўқув қўлланмасини ҳеч бўлмаганда ўзбек тилига ағдариб тезроқ ўқувчиларга етказиб бериш иши қониқарли эмас. Бу бўлажак раҳбарият олдида янги масъулиятли вазифаларни юклайди.

— Бўлажак раҳбарият деганда нимани назарда тутяпсиз?

— Хабарингиз бўлса керак, яқинда дорилфунун илмий кенгашининг қарорига мувофиқ фалсафа-иқтисод факультети базасида иқтисодиёт ҳамда фалсафа факультетлари ташкил этилди. Ҳамда шу қарорга мувофиқ гуманитар ва табиатшунослик факультетларига хизмат қиладиган фалсафа кафедралари, шунингдек дин тарихи ва назарияси, социализм назарияси ва сиёсатшунослик кафедралари ҳам фалсафа факультети қошида бўладиган бўлди. Бу факультет илмий ва ўқув методик кенгашларини тажрибали профессор-ўқитувчилар билан тўлдириш имкониятини беради, бу имкониятдан самаралироқ фойдалансак, ўйлайманки, ўқув, таълим ва тарбияни ташкил этиш билан боғлиқ бўлган муаммоларни ҳал этиш анча жонланиши мумкин.

Демак гап амалда эмас, олиб бориладиган ишда. Буни ҳамма соҳада, хусусан, фалсафада унутиш мумкин эмас.

Суҳбатни
Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Таъмир этилаётган қадриятлар

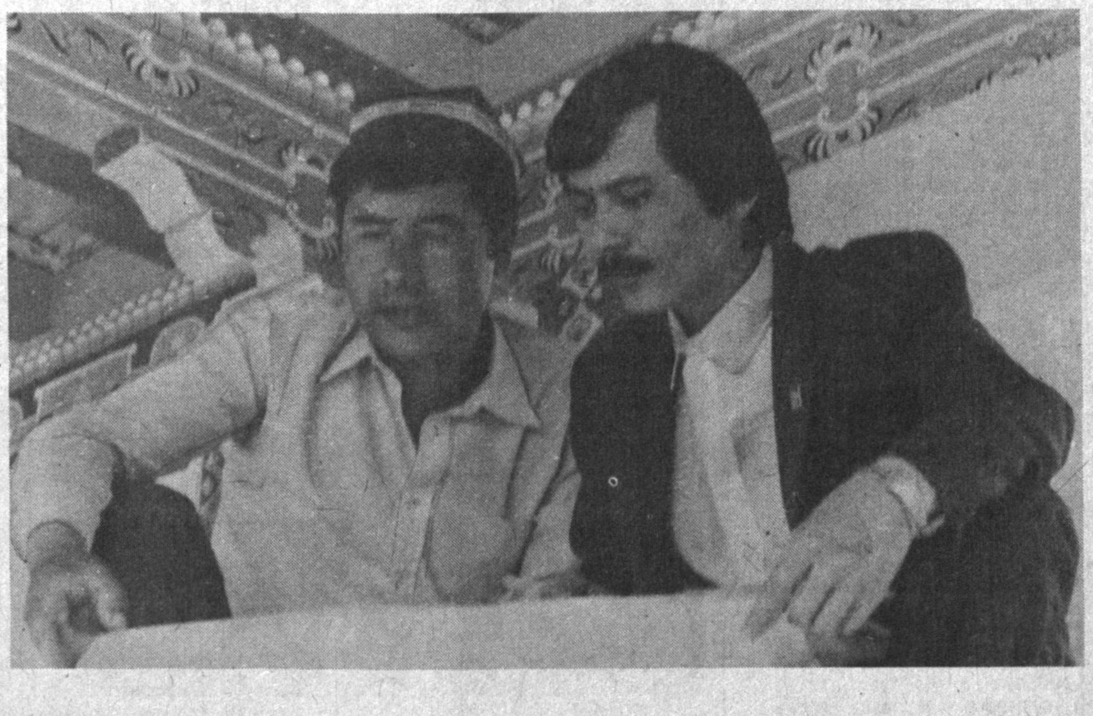

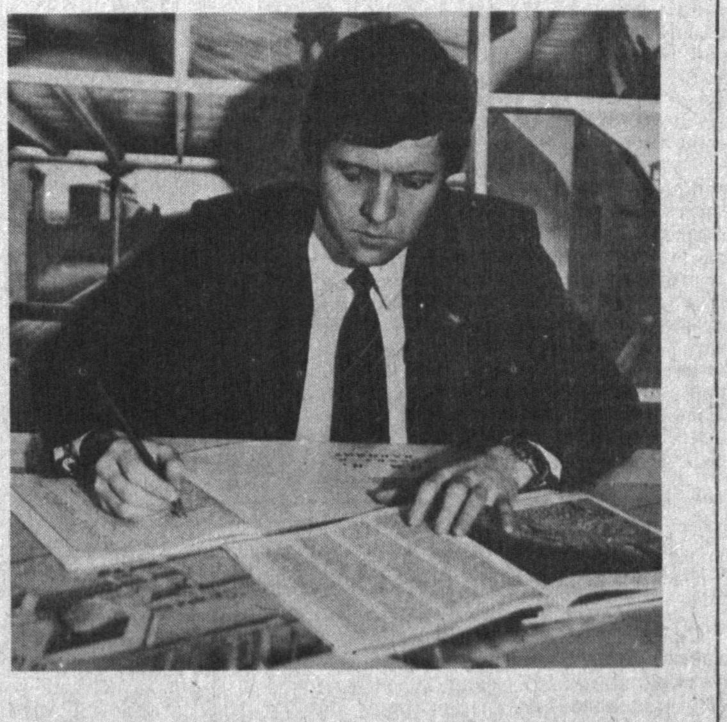

ЗАҲМАТКАШ халқ усталари томонидан нозик дид, юксак маҳорат билан барпо бўлган меъморий ёдгорликлар халқимизнинг маданий бойлиги, фахри ва ғururидир. Асрлар давомида бунёд этилган ноёб обидалар ҳамда тарихий ёдгорликларни сақлаб, уни келгуси ёш авлодга етказиш эса муҳим аҳамиятга эга бўлган умумхалқ ва кенг жамоатчилик иши. Республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида ана шундай ёдгорликлар талайгина сақланиб қолган. Кейинги йилларда уларнинг кўплари усталар томонидан таъмир қилиниб, йўқ бўлиб кетиш арафасида турган обидалар тикланиб, ўзининг асл кўринишига эга бўлди.

Чапдаги суратда қўқонлик моҳир наққош уста Шукуржон Маҳмудовнинг ўғли Одилжон Маҳмудов (чапда) отаси изидан бориб, наққошлик сир-асрорларини пухта эгаллаб олган ёш уста, меъмор Шавкат Муҳсинов билан ҳамкорликда яратилган лойиҳани кўздан кечирмоқда.

Ўнгдаги суратда Ўзбекистон маданий ёдгорликларни таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш билимгоҳининг меъмори Ремзи Беширов иш устида.

Абдужаббор ЯҲЁЕВ.
Муаллиф суратлари.

ИЛМ ЧЕГАРА БИЛМАС

ЎРТА Осиё қадимдан йирик маданий ва маърифий марказ бўлиб келган. Ўлкамиз тараққиёти жараёнида етишиб чиққан Беруний, Ибн Сино, Улуғбек, Хоразмий ва бошқа кўплаб буюк алломалар билан биз ҳақли равишда фахрланамиз. Улардан бизгача етиб келган, лекин баъзилари ҳали ўрганилмаган ёзма ёдгорликларни таржима қилиш ва улар устида тадқиқотлар олиб боришда Ўзбекистон Фанлар академиясининг Шарқшунослик илмгоҳи олимларининг хизматлари каттадир. Бу ерда сақланаётган қўлёзмалар мамлакатимизнинг турли жойларидан, шу билан бирга шарқ ва ғарб давлатларидан келадиган олимлар диққат-эътиборини тортмоқда.

Жамоатчи мухбиримиз чет мамлакатлар билан ҳамкорликдаги фаолият хусусида ушбу илмгоҳнинг ташқи алоқалар бўйича масъул котиби Владимир Михайлович Нирша билан суҳбатлашди.

— 50-йиллардан бошлаб Америка Қўшма Штатларида Ўрта Осиёни тадқиқ этувчи бир қанча илмий марказлар тузилди (шулардан бирига мамлакатимизнинг собиқ фуқароси Юрий Брегель раҳбарлик қилади). Бир қанча дорилфунунларда ўзбек тили ўқитила бошланди, «Мусулмон дунёси» ойномаси эса шу пайтга қадар ўз саҳифаларида ўзбек тили ва адабиётига оид мақолалар, тадқиқотларни ёритиб келяпти.

Чет эл олимлари билан илмдаги ҳамкорлик фаолиятларимиз табиий равишда кенгайиб бормоқда. Масалан, америкалик олим Дэвин Денис «Бобурнома»да эски ўзбек тили» мавзусида илмий иш олиб бориб, докторлик диссертациясини ёқлаган. Олима Светлана Ермакова эса ҳозирги замон Ҳиндистон адабиёти бўйича илмий иш олиб бормоқда.

Яқинда биз бир муҳим ишга қўл уриб, кутубхонамизда сақланаётган қўлёзмалар каталогини туздик. Чунки кўпчилик мутахассислар қўлёзмалар фондимиз билан қизиқар эди.

Ўзбекистон ўз мустақиллигини расман эълон қилгач, жамоамиз ҳам мустақил равишда Бирлашган Араб Амирлигидаги давлатларга илмий алоқаларни тиклаш ва кенгайтириш мақсадида бир гуруҳ олимларимизни ишга юборишни режалаштиряпмиз. Албатта, олдимизда қийинчиликлар ҳам бор. Ходимларнинг чет элга бориб келишлари қийин, чунки бунинг учун етарли валютага эга эмасмиз. Лекин пайт келиб бундай имконият туғилишига аминман. Ҳали бажарилиши керак бўлган ишлар анчагина.

Нафиса ХЎЖАМБЕРДИЕВА.

Турмуш чорраҳаларида

ҚАЙТАР ДУНЁ

● ЭҲТИМОЛ, шу кампирни кўрмаганимда бу мақолани ёзмаган, қизи ва куёвига нафратим ошмаган бўларди. Ўша воқеадан кейин анча ўйланиб юрдим. Зора, бу ҳодиса бағритош фарзандлар учун сабоқ бўлса, деган умидда онахоннинг дил ҳасратларини ёзишга аҳд қилдим.

ХЎЖАЛИК ишлари билан танишаётгандим, бир ёш йигит ийманибгина олдимга кирди. Бироз суҳбатлашгач, мендан илтимос қилди:

— Бир нуроний онахон бор, ўша кишининг тақдири ҳақида ҳам ёзсангиз.

Нотаниш одамнинг кимлигини суриштирдим. У бир вақтлар ўша онахонникида яшаган экан.

— Ўзим оддий ишчиман. Онахон қийналганда унга ёрдам берган кезларим кўп бўлган. Ота-онам бор, ҳамма шароит етарли. Аммо унга кимдир овунчоғ бўлиши, оғирини енгил қилиши учун кўмак бериш шарт эди. Ҳайҳотдек ҳовлида бир ўзигина яшарди. У келганларни очиқ чеҳра билан кутиб олиб, дуо қиларди. Кампирни таниганлар унинг сахийлигини, бағри кенглигини билишарди. Онахоннинг оғзидан бирон марта бўлса ҳам ёмон сўз эшитмаганман. Хуллас, у менинг иккинчи онам бўлиб қолган. Мен ана шу дилкаш, меҳрибон инсон олдида бир умр қарздорман. У болаларимни севиб ардоқлайди, жон куйдириб билмаганларини ўргатади. Бундай аёлга таъзим бажо айлайман...

Ўша йигитнинг гаплари мени жуда ўйлантириб қўйди. Сўнгра воқеа натижаси билан қизиқдим. Шу мисраларни битаяпману, онахоннинг ноласи қулоқларим тагида жаранглаб тургандек туюлади.

Кампирнинг яккаю-ягона қизи бор. Уни куёвга берганига ҳам йигирма йилдан ошиб қолган. Набиралари ҳам ўнга яқин. Онахон улар билан фахрланади, олдига олиб эркалайди. Қизи эса нимагадир онасининг бу қилиқларини ёқтирмайди. Фарзандига билмаганларини ўргатса жеркиб беради. Натижада бечоранинг кўнгли чўкади, хўрлиги келиб барча дарду аламларини йиғидан олади.

Бир куни қизи онаси билан жанжаллашиб қолибди. Ўшанда ҳам Ойтилланинг ўзи айбдор экан. Она насиҳат қилса, қизи уни ҳақорат қилибди.

— Кўпам насиҳатларингга зор эмасман. Сен нега менга ақл ўргатасан?! Нуқул уни қил, буни қил дейсан. Бошқа фарзандинг йўқ-да, шунинг учун менинг болаларимни кўролмайсан. Э, сендақа насиҳатгўйлардан ўргилдим.

Онахон қизининг бу ҳақоратларига чидолмай касал бўлиб қолди. Бир неча кун хонасидан ташқарига чиқмай дарду ҳасрат чекиб, дув-дув ёш тўкканча ўзини-ўзи овунтириб юрди. Ўша жанжалда момонинг куёви Али ҳам бор эди. Онасини аёвсиз қарғаётганда унга бир оғиз ҳам гапирмади. Қизи тошбағир бўлмаганда ўз онасини шунчалик беҳурмат қилармиди?!

Орадан кўп ўтмай кампирнинг барча дарду-аламларидан фориғ бўлдим. У менга бутун ҳаёти ҳақида гапириб берди.

— Дунёда бировга муҳтож бўлгандан кўра ўлган афзал экан, болам. Ўз ўғлинг бўлмаса қийин экан. Тақдиримдан нолийман, қизимдан бошқа фарзанд кўрмадим. Шу қизим туғилганда турмуш ўртоғим шофёр эди, аварияга учраб ҳалок бўлди. Шундан сўнг барча орзуларим чилпарчин бўлди. Қизим ҳар гапида: «Нимага бошқа эркакка турмушга чиқмадинг, балки яна фарзандлар кўрардинг», — деб эски ярамни янгиларди. Нима қилай ёлғиз яшашни афзал кўрган бўлсам. Қизим бировга муҳтож бўлмасин дедимда. Ёшим етмишдан ошган. Чақалоқлигида сағир қолган қизимни катта қилгунча бор сочларим оқарди. Ундан умидларим катта эди. Кўз қорачиғимдек асраб, боқдим. Мен уни туққанимни, боққанимни, улғайтирганимни пеш қилмоқчи эмасман. Ўзим емай едирдим, ичмай — ичирдим, турмушга бериб, уйли-жойли қилдим. Қизимдан умидим катта эди. Афсуски, фарзандлик бурчини бажармади. Шунчалар тошбағирликни қаердан ўргандийкин?

Онахоннинг сўзларини тинглаяпману, кўзларимда беихтиёр ёш қалқийди. Унинг сўзларида катта дард, изтироб, алам бор эди.

Хўш, кампирнинг айби нима? Қизи Ойтилла ва куёви Алига нима ёмонлик қилдики, улар онахонни ҳақорат қилишади? Қариянинг айби бошқа турмуш қурмаганими?! Ҳар қалай гўдаклигидан отасиз қолган қизини еру кўкка ишонмай боққан, одам қилган, энди катта бўлганида насиҳат қилишга ҳаққи йўқми? Энди Ойтиллага она керак бўлмай қолдими? Кампирнинг кексайиб, шарти кетиб парти қолганда ким қарайди унга?

Онахон оғир бетоб бўлиб, тўшакка михланиб қолди. Ўшанда ҳам қизи ва куёвининг қандайлиги билиниб қолди. Она бечора оёқдан қолган, ташқарига чиқолмайди. Кўчага чиқариш учун жонкуяр, фидойи инсон керак. Аммо қизи ўз онасини ҳовлига суяб чиқариш у ёқда турсин, ҳатто олдига киришга жирканди. Онадан ҳол-аҳвол сўрашни ҳам ўзига эп билмади.

Ҳаётда яхши одамлар ҳам кўп экан. Қўшнилар уни ёлғиз ташлаб қўйишмади. Бири овқат берди, бири ҳолидан хабар олиб турди. Аммо касаллиги оғирлашиб борди. Онахоннинг энг яқин қўшниси — тенгдоши бор эди. Ўша унинг дардига малҳам бўлди. Бир куни у онахоннинг аҳволидан ташвишланиб шундай деди:

— Холбуви, сени ўзим уйга олиб кетиб қаратмасам адои тамом бўлибсан. Дунёда савоб деган нарса бор, одамгарчилик, инсонийлик деган тушунчалар бор. Бир аҳволда ётибсану, ўз қизинг бирон марта хабар олмаса! Фарзанд ҳам шунчалик бўладими?

Кампирнинг гапларини эшитиб турган Ойтилла бундан дарғазаб бўлиб шундай деди:

— У бетоб эмас, шунчаки баҳона қилаяпти. Мен билан уришиб аламига чидолмай, ёлғондан кўрпа-тўшак қилиб олган.

— Қандай тилингиз борди шундай дейишга, Ойтилла. Онангиз нима ёмонлик қилибдики, уни доимо хўрласангиз. Ҳайф-е; сиздек фарзандга.

Сорабону ая келини ва ўғли ёрдамида кампирни олиб кетиб даволади. Тез орада Холбуви ая оёққа туриб кетди.

Холбуви ая кетганидан кейин уйидан файз ҳам кетди. Кейинги пайтда қизи билан куёви ўртасида тез-тез жанжал чиқадиган бўлди. Ойтилла рўзғорда у йўқ-бу йўқ деб хархаша қилса, куёв овқат тайёрламабсан деб тўполон қилади. Беш-ўн дақиқалик бақириқ-чақириқлардан кейин урушмасликка ўртадаги болаларини қўйиб қасам ичишади. Кўп ўтмай йиғи-сиғи, дод-фарёдлар кўтариш давом этади. Эр хотинни калтаклаганда у онасиникига йиғлаб, бош эгиб келади.

Яна бечора она насиҳатга ўтади. Волидаи мукаррамасини ҳақоратлаб, касаллигида холинг қалай демаган юзсиз қизи, «куёвингизга насиҳат қилинг» дея йиғлаб келади. Она — онада, қизининг қилмишларини кечириб, куёв бўлмишга ўгит қилади:

— Ўғлим, сира уришманглар, ким жанжаллашиб бахтли бўлган. Тинчтотув яшанглар. Бир кун жанжал чиққан уйдан қирқ кун барака кетади.

Шу ўринда севимли ёзувчимиз Ўткир Ҳошимовнинг «Дунёнинг ишлари» китобидаги азиз онажонларимизга бағишланган сатрларини эслашни ўринли деб ҳисоблайман.

«Дунёда чегара деган тушунча бор, ғоялар деган тушунча бор, эркаклар, аёллар деган тушунча бор. Мамлакатлар чегара билан ажратилади. Инсоният ҳар хил ғоялар билан яшайди. Бир-биридан фарқ қиладиган эркаклар, бир-биридан фарқ қиладиган аёллар бор. Бироқ, дунёда Оналар деган тушунча бўлиши мумкин эмас. Дунёда Она деган ягона тушунча бор. Уни ҳеч қачон иккига бўлиб бўлмайди».

● Ойтилла, бир кун келиб сиз ҳам онангиз каби қарийсиз. Зеро, бу — табиат қонуни. Ушанда куч-қувватингиз кетиб, мадордан қолганингизда нима қилган бўлардингиз!

Баҳром МУРОДОВ.

Келажагимиз—мактабда

БИР СОАТЛИ ДАРС

КУЙБИШЕВ районидаги Иброҳим Мўминов номли 113-ўрта мактаб ўқувчилари тарих фанини бир неча йилдан буён янги усул бўйича ўрганмоқдалар.

Мактабда 50 га яқин ўқитувчи бор. Шулардан 3 киши билим масканидаги 312 ўқувчига тарих фанидан дарс бермоқда. Яқинда мен шу мактабда бўлдим. Аҳил, тадбиркор муаллимлар жамоасининг таълим-тарбия ишлари, тарихни ўрганиш дарслари, дарсдан ташқари амалга ошираётган тадбирлари билан яқиндан танишдим.

11-«а» синфида «Қатағон йилларининг қурбонлари» мавзуига бағишлаб ўтказилаётган тарихдан очиқ дарсга кирдик. Қизиғи шундаки, синфда парталар одатдагидек кетма-кет жойлаштирилмаган эди. 26 нафар ўқувчи доира шаклида турнақатор бўлиб ўтиришарди. Ўқитувчи М. Эркаева қатағон йилларининг қурбони Чўлпон ҳақида гапирди. Сўз шоирнинг ижодий фаолияти хусусида кетганда ўқувчи Зулфия Толипова ўқитувчининг фикрини қўллаб шоирнинг «Ўзбекистон овози» рўзномасида чоп этилган шеърларидан ўқиди. Айниқса «Тўфон» шеърида инсоният тарихидаги ўчмас лавҳалар қисқа сатрларда нақадар жозибали ва мазмунан бой тасвирланганлигини тўлқинланиб сўзлади. Шундан сўнг Усмон Носир, Абдурауф Фитрат, Асадулла Хўжа, Убайдулла хўжа ўғли ва Ғози Юнус каби қатағон йилларининг қурбонлари ҳақида ўзига хос давра суҳбати бўлиб ўтди. Баъзан бу суҳбат баҳс-мунозарага айланиб кетди.

Мушоҳада давомида айрим ўқувчилар ўрниларидан ҳам турмай рухсат сўраб қўлларини ҳам кўтармай дабдурустдан турли савол-жавоблар беришиб, мавзу бўйича тўплаб келишган материаллари билан таништирдилар. Энг муҳими, ҳамма ўзини эркин тутди. Ўқитувчи дарс давомида болаларга бирон марта ҳам танбеҳ бермади. Ваҳоланки, одатда ўқитувчи 45 дақиқа ичида ўқувчиларни неча марталаб тартибга чақирарди. «Сен тек ўтир, нега гаплашаяпсизлар, бас қилинглар, бўлди, етар, синфдан чиқ!» Шу каби танбеҳлар билан ўқитувчи танаффусга қўнғироқ чалинганини ҳам сезмай қоларди. Лекин М. Эркаева бундай «сезги»га муҳтож эмас. Чунки унинг ўзига хос ўқитиш усули бор. Муаллима ушбу (ўзи 10 йил ўқиб битирган) мактабда 8 йилдан бери ишлаётган бўлса, шу вақт ичида юзлаб шогирдларни тарбиялаб, вояга етказди.

Энг муҳими, у болаларни мустақил фикр юритишга, янгиликка интилишга даъват этади. Жамиятимиз эса, айниқса ҳозир ҳар қачонгидан ҳам мана шундай фазилатларга эга ҳақиқий мукаммал, ўзига хос мустақил фикрловчи шахсларга муҳтожлиги ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Ўқувчилар овози тингач, синфда мусиқа янгради. Ҳаётимизни беихтиёр ўтмиш, ота-боболаримиз яшаган давр воқеалари қамраб олди. Бир лаҳза илгари қизғин тортишиб, баҳслашаётган ўқувчилар юзи жиддий тортди. Мусиқа ўқитувчиси Улуғбек Тошбеков қўлидаги қашқар рубоби гоҳ инграр, гоҳ ўйноқи оҳанглар таратарди. Мусиқа давр воқеаларини ўқувчилар онгига чуқурроқ сингдиришга хизмат қилади. Дарс давомида ўқувчилар ижросида Эркин Воҳидовнинг «Ўзбегим» шеъри янграйди. Қўнғироқ чалиниб ўқувчилар танаффусга чиққанларида М. Эркаевани суҳбатга тортдим.

— Ҳар бир дарснинг олдига маълум мақсад қўйилади. Бугунги дарснинг мақсади, вазифаси нималардан иборат эди?

— Аҳамият берган бўлсангиз ўқувчилар дарсда тарих фани дастурига киритилмаган шахслар, уларнинг ҳаёти ва ижод йўли ҳақида фикр юритишди, ўзаро савол-жавобларда фаол қатнашдилар, — дейди у. — Мақсад ўқувчиларнинг жамият тарихи саҳифаларидан ноҳақ ўчирилган ажойиб ўзбек фарзандлари ҳақида тушунча бериш ҳамда қатағон йиллар воқеалари хусусида фикр доирасини кенгайтириш, тарихга, меросимизга бўлган эътиборни янада кучайтириш, ёш авлодда ўз юрти тарихига меҳр-муҳаббат уйғотишдан иборат.

— Дарс ўтишнинг бундай усули қандай афзалликларга эга?

Бу саволга Низомий номли Тошкент давлат муаллимлар тайёрлаш олийгоҳининг доценти, тарих фанлари номзоди М. А. Азизова шундай жавоб берди:

— Аввало шуни айтиш керакки, бу усул ўқитувчи билан ўқувчилар ҳамкорлигида дарс ўтишга имкон беради. Шунингдек, доира шаклида ўтирган ўқувчилар ўзаро фикр алмашиш, қолаверса, ўзларини эркин тутишга ўргатади. Натижада ўқувчилар дарс давомида қуруқ ахборот эмас, балки мукаммал билим оладилар. Бинобарин, ҳар бир дарсдан кўзланган мақсад ҳам ана шу.

Шуҳрат ҲИДОЯТОВ.

ЭЗГУЛИКНИНГ КЕЧИ ЙЎҚ

ТОШКЕНТДА эзгу мақсадлар сари илк қадам ташлаган «Ёдгорлик» бирлашмаси ўз фаолиятини бошлади. Ҳуқуқий шахс мақомини олган бу жамоат ташкилотининг Низоми ҳамда ҳайъат аъзолари тасдиқланди. Жамоанинг асосий вазифаси — сталинизм қурбонлари хотираларини тиклаш ва абадийлаштириш, қатағонлик зулмидан жабр тортган кишиларга ёрдам бериш, жабрдийдаларнинг оқланишига эришишдан иборатдир.

— Менинг отам Носир Саидий таниқли маърифатчи, халқ маорифи ташкилотчиларидан бири эди, — дейди бирлашма ҳамраисаси Раъно Ашурбекова — У кишининг пешонасига «халқ душмани» деган тамға босилиб, номаълум томонга олиб кетишганда инсоний ҳамиятимнинг топталишидан қатъи назар фарзандлик бурчи устун келиб, отамни излай бошладим. Ҳақиқат қидириб бормаган идорам қолмади: Давлат Хавфсизлиги комитети, прокуратура, Олий суд, собиқ Ўзбекистон Компартияси, ҳужжатхоналар... Хуллас, отам ўлимидан сўнг оқланди, партияга қайта тикланди. (У 1925 йилдан партия аъзоси экан). Сарсон-саргардон юрган дамларимда тақдири меникига ўхшаш одамларни кўп учратдим ва ҳаракатларимизни бирлаштириш зарурлигини ҳис қилдим. Шу тариқа «Ёдгорлик» бирлашмаси юзага келди.

Шуни таъкидлаш зарурки, ҳозир мазкур жамоа ташкилоти томонидан шаҳримиздаги 500 га яқин қатағонлик қурбонларининг рўйхати тузиб чиқилди. Улар ҳақидаги ҳужжатлар ва қамоқхоналардан келтирилган баъзи ашёвий далиллар айни пайтда Халқлар дўстлиги музейида сақланмоқда.

«Ёдгорлик» жамоа бирлашмаси бугунги кунгача сир сақланиб келган қанчадан-қанча жабрдийдаларнинг тақдири билан ҳамшаҳарларимизни таништиришга қатъий бел боғлаган. Эзгуликнинг кечи йўқ, деб шунга айтсалар керак-да.

Шавкат САЪДИЕВ.

ЯХШИ ТААССУРОТ ҚОЛДИРДИ

СЕРҚУЁШ республикамиз маданий ҳаёти Испания Қироллик академияси аъзоларида катта қизиқиш уйғотмоқда. Шу мақсадда фан марказининг бир гуруҳ намояндалари Ўзбекистонга ташриф буюриб, ҳозирги замон ва кўҳна санъат дурдоналари билан яқиндан танишиб қайтдилар.

Академия аъзоси, Испаниядаги дорилфунун тасвирий санъат кафедраси профессори, таниқли рассом М. Итуральденинг яқинда диёримизга қилган ижодий сафари ҳам жуда мароқли бўлди. У Ўзбекистон рассомлар уюшмасида бўлиб, кўплаб мўйқалам усталари билан суҳбатлашди.

Яқинда Тошкентда очилган «Табиат ва рассом» республика кўргазмаси испаниялик олимда яхши таассурот қолдирди. У эзгу истакларини кўргазма эсдалик дафтарига ёзиб қолдирди.

Саодат ОДИЛОВА.

«Гўдак кулгусида олам мужассам» дейди халқимиз. Шаҳар Қизил Яримой жамияти томонидан туғма ногирон Асқаржон Отахоновга совға қилинган велосипед гўдакка бир олам қувонч бағишлади. Совғани Қизил Яримой жамияти раисининг муовини Низом Исабоев топширмоқда.
Равиль Альбеков сурати.

Ҳаётий лавҳалар

Маъқулланган таклиф

МАЖЛИСНИ корхона раҳбари Фармонов олиб бормоқда эди. Кун тартибига ишлаб чиқаришда замонавий техникаларни қўллаш масаласи қўйилган. Сўзга чиққанлар корхона майдонида ҳар хил замонавий техникаларнинг занглаб ётганлиги, ишлаб чиқаришда қўлланилмаётганлиги ва юқоридан келган кўрсатмалар бажарилмаётганлигини таъкидлаб ўтишди. Қизғин мунозарадан сўнг Фармонов масалани ҳал қилиш, ишнинг боришини назорат қилиб бориш учун ўн кишидан иборат комиссия тузишни таклиф қилди. Шунда ўтирганлардан бири луқма ташлади:

— Бир йил бурунги мажлисда шундай комиссия тузилганди. Натижаси бўлмаяпти-ку!

Фармонов ўнғайсизланди. Аммо у ҳар қандай ноқулай ҳолатдан осонликча чиқа оларди. Бу гал ҳам устомонлик қилди.

— Тўғри, натижаси бўлмади, — деди жиддий тортиб. — Унда ўтган йили тузилган комиссия устидан назорат қилувчи комиссия тузайлик. Масалага совуққонлик билан қараган олдинги комиссия аъзолари жавоб беришсин.

Таклиф маъқулланди. Ўтган йилги тузилган комиссия ишини назорат қилувчи комиссия тузилди.

Бу мажлис кузда бўлиб ўтганди. Янги комиссия қандай фаолият юритади? Бу қишда маълум бўлади.

Ботир ТИЛЛАХЎЖАЕВ.

ОИЛАВИЙ БАҲС

ЯҚИНДА пойтахтимизнинг Киров районидаги 105-ўрта мактабда 63, 70, 239-мактаблардан ташриф буюрган оилалар ўртасида адабиёт, тарих, санъат, табиатшунослик, ҳадислардан берилган саволларга жавоб қайтариш, уй юмушлари, дастурхон безаш, таом тайёрлаш, миллий либослар тикиш бўйича ўзаро баҳс ўтказилди.

Кўрикда иштирок этган ҳар бир оила аъзолари ўзларининг ҳаётий тажрибаларини, билимдонликларини, миллий урф-одатларимизга содиқликларини давра қатнашчиларига намойиш этишди.

Оилавий баҳсни район халқ таълими бўлими методисти Фотимахон Тиллахўжаева бошчилигидаги уч кишидан иборат танлов ҳайъати аъзолари одилона баҳолаб боришди. Қизғин беллашувлардан сўнг биринчи ўрин райондаги 63-мактабнинг Мансур Иброҳимовлар, оиласига, иккинчи ўрин 70-мактабдан Гўзал Усмоновалар оиласига, учинчи ўрин 239-мактабдан Ҳабиба Абдуғаниевалар оиласига насиб этди. Ғолибларга тантанали вазиятда эсдалик совғалари топширилди.

Кечада район халқ таълими бўлими мудири Муҳаббат Назарова, район хотин-қизлар кенгашининг аъзолари, «Бодомзор», «Гидростанция» маҳаллаларининг фаоллари, маорифимиз фахриялари, юқори синф ўқувчилари иштирок этишди.

Эркин ТЎЛАГАНОВ.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«ИНКОТУР»
ТИЖОРАТ КОРХОНАСИ

1992 ЙИЛГА
ҚУЙИДАГИ САЁҲАТ ЙЎНАЛИШЛАРИНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ — МОСКВА — СОФИЯ — ИСТАМБУЛ, февралдан бошлаб, 7 кунга.

ТОШКЕНТ — МОСКВА — СОФИЯ — КОВАЛА, февралдан бошлаб, 7 кунга.

ТОШКЕНТ — МОСКВА — СОФИЯ — СОЛОНИКИ, февралдан бошлаб, 7 кунга.

ТОШКЕНТ — МОСКВА — СОФИЯ — КОВАЛА — СОЛОНИКИ, февралдан бошлаб 9 кунга.

ТОШКЕНТ — САНКТ-ПЕТЕРБУРГ — ПОЗНАНЪ—ГАМБУРГ, февралдан бошлаб, 9 кунга.

ТОШКЕНТ — ХИТОЙ, февралдан бошлаб, 7 кунга.

ТОШКЕНТ — СОФИЯ — СУРИЯ, февралдан бошлаб, 8 кунга.

ТОШКЕНТ — ПОЛЬША, февралдан бошлаб, 7 кунга.

Теплоходда: ТУРКИЯ — ГРЕЦИЯ — ИТАЛИЯ — ИСПАНИЯ — ПОРТУГАЛИЯ — ФРАНЦИЯ — ГОЛЛАНДИЯ — ГЕРМАНИЯ — ДАНИЯ, мартдан бошлаб, 15 кунга.

ТОШКЕНТ — МОСКВА — БЕРЛИН — ФЛОРИДА (АҚШ) мартдан бошлаб, 15 кунга (автомашинани ижарага олиш билан).

ТОШКЕНТ — РИГА — ЮРМАЛА. Пансионат, январдан бошлаб, 5—20 кунга.

ТОШКЕНТ — МОСКВА — ТЕЛЬ-АВИВ (Исроил) мартдан бошлаб — 8 кунга.

ТОШКЕНТ — БОТУМИ — ТУРКИЯ, мартдан бошлаб, 8 кунга.

ТОШКЕНТ — РИГА — ТАИЛАНД, февралдан бошлаб, 8 кунга.

Мулоқот телефони: соат 9 дан 18 гача 33-73-06.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ САЁҲАТ КЕНГАШИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ «САРБОН» ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ.

Бутуниттифоқ илмий жарроҳлик марказининг Тошкент шаҳридаги филиали қошида

ПУЛЛИК ИХТИСОСЛАШГАН

КОНСУЛЬТАТИВ-ДИАГНОСТИК ВА ЛАЗЕР БИЛАН ДАВОЛАШ

МАРКАЗИ ОЧИЛДИ

Марказ энг янги замонавий лазер қурилмалари ва диагностик аппаратлар билан жиҳозланган.

ЖАРРОҲЛИК МАРКАЗИНИНГ ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАРИ АҲОЛИГА ҚУЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАРНИ АНИҚЛАШ ВА ДАВОЛАШ БЎЙИЧА ЁРДАМ КЎРСАТАДИЛАР:

1. Қорин бўшлиғидаги аъзолар касалликлари (ошқозон ва 12 бармоқли ичак яраси, жигар ва ўт йўллари касалликлари, ошқозон ости бези касалликлари, сурункали ичак касалликлари).
2. Қизилўнгач касалликлари (қизилўнгачнинг торайиши, кардиоспазм, эзофагит).
3. Қон-томир касалликлари (сурункали тромбофлебит, трофик яралар, варикоз касаллиги).
4. Суяк бўғин касалликлари (артритлар, миозитлар).
5. Тери касалликлари (сўгал, папиллома, атерома, липома, хол, татуировка).
6. Йирингли яллиғланиш касалликлари (чипқон, сут бези яллиғланиши).
7. Циркумцизия (суннат қилиш).

Беморларни қабул қилиш соат 15.00 дан 18.00 гача (якшанба кунидан ташқари).

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Фарҳод кўчаси, 10-уй. Чилонзор метроси (50, 80, 34, 116, 153-автобуслар; 7, 16, 19, 23-троллейбусларнинг «Жарроҳлик олийгоҳи» бекати).

КИРОВ НОҲИЯ ОШХОНАЛАР ТРЕСТИНИНГ МАКТАБ-ОШХОНАСИ

1992 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар 1992 йил 15 январгача гуруҳлар тўлишига қараб бошланади.

Мактаб-ошхона Киров ноҳиясидаги энг яхши ошхоналар ва қаҳвахоналарда ишлаш учун III даражали малакали ошпазларни тайёрлайди.

Ўқиш муддати — 11 ой.

Мактаб-ошхонага 8-10 синф ҳажмида маълумотли, 15—25 ёшли шахслар қабул қилинади.

Ўқиш даврида ўқувчилар ўз нархидаги овқат, махсус иш кийими, шунингдек 100—120 сўм миқдоридаги стипендия билан таъминланадилар. Мактаб-ошхонани битирганлар III даражали ошпаз малакаси берилганлиги тўғрисида гувоҳнома оладилар ва улар Киров ноҳия ошхоналар тресті корхоналарида иш билан таъминланадилар.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Киров ноҳияси, Тимирязев кўчаси, 28-уй (расмийлаштириш бўлими). 8.30 дан 17.30 гача (19, 89-автобуслар; 3, 22, 23, 29-трамвайларнинг «Тимирязев кўчаси» бекати; 10, 26-маршрутли такси).

Телефон: 35-04-44.

ТОШКЕНТ МОТОР ЗАВОДИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ИТАЛИЯ ва ГЕРМАНИЯ фирмаларининг маҳсулотлари бўлган двигатель йиғиш автомат линияларида ишлаш учун юқори малакали мутахассисларни;

— цех ва конструкторлик бюроларининг бошлиқларини;

— барча тоифадаги муҳандис-конструкторлар ва технологлар, механиклар, энергетиклар, электрончилар, омилкор усталарни;

— рақамли дастур билан бошқариладиган дастгоҳларнинг ишчи-операторлари, автоматик линиялар ва агрегат дастгоҳларининг оператор-созловчилари, рақамли дастур билан бошқариладиган электрон системали дастгоҳлар, назорат-ўлчов асбоблари ва автоматика чилангарлари, чилангар-таъмирловчиларни.

Ўқиш муддати — 2 ойгача. Ўқиш даврида ўртача ойлик иш ҳақи сақланиб қолади, сафар йўлланмаси чиқимлари тўланади.

Халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш кенгайганлиги муносабати билан завод қуйидаги касбларга тезда ишга қабул қилади:

— токарлар, йўнувчилар, штамповчилар, газ электрпайвандчилар, чилангар-асбобсозлар, токарлик автоматларини созловчилар, механика йиғув ишлари чилангарлари, чилангар-таъмирловчилар, силлиқловчилар, эритувчи-қуювчилар, техник назорат бўлими назоратчилари, ўровчи-консерваловчилар, бўёқчилар, «Е», «Д» тоифали ҳайдовчилар, автокранчилар ва бошқалар.

Завод керакли пайтда ушбу мутахассисларнинг шартнома асосида малакасини ошириш ва ўқитишни ташкил қилади. Ўқиш заводда ёки «КамАЗ», «ВАЗ» «ГАЗ» ва бошқа қардош корхоналарда ўтказилади.

Мутахассисликка эга бўлмаганлар завод ёки автомобиль қишлоқ хўжалиги машиналари вазирлигининг Минск, Владимир ва бошқа шаҳарлардаги қардош корхоналарида 2 ойдан 6 ой муддатгача ўқиб ўрганишлари мумкин.

5 йил ичида уй-жой билан таъминланадилар, хусусий уй-жой қуриш учун ер участкалари ажратилади.

Иш ҳақи — 400 сўмдан 1000 сўмгача.

Ёлғизлар учун ётоқхона бор.

Заводга (Тошкент шаҳрида) **30, 110, 12-автобуслар; 192-маршрутли такси билан бориш мумкин. «Тошкент мотор заводи» бекати** («Бахт» кўли яқинида).

Кадрлар бўлимининг телефони: 98-47-77.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

28 ДЕКАБРЬ СОАТ 18.00ДА

ПРЕМЬЕРА

Тўфон МИНУЛЛИН асари — Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА таржимаси

«А Л Л А»

(икки пардали драма)

Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Ўзбекистон Давлат мукофотининг совриндори РУСТАМ ҲАМИДОВ.
Рассом — МАРАТ СОҲИБГАРЕЕВ.
Бастакор — НУРИЛЛА ЗОКИРОВ.
Режиссёр ёрдамчиси — МАҲБУБА ТЎҚСАРИЕВА.

РОЛЛАРДА:

Ўзбекистон халқ артислари: Рихси ИБРОҲИМОВА, ШИРИН АЗИЗОВА, ИКРОМА БОЛТАЕВА, ЯЙРА АБДУЛЛАЕВА, ЭРКЛИ МАЛИКБОЕВА;

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар: ГАВҲАР ЗОКИРОВА, ГУЛЧЕҲРА ЖАМИЛОВА, ТЎТИ ЮСУПОВА, МАЛИКА ИБРОҲИМОВА;

артистлар: ЛУИЗА ҚУЛАБДУЛЛАЕВА, МАДИНА МУХТОРОВА, ШОҲИДА ИСМОИЛОВА, ГУЛЧЕҲРА ИБРОҲИМБЕКОВА, МАҲФУЗА БОБОТУЛЛАЕВА, САЙЁРА ЮНУСОВА, ЗУҲРА АШУРОВА, МАҲБУБА ТЎҚСАРИЕВА, МАҲБУБА ИКРОМОВАЛАР иштирок этадилар.

Жамоа бўлиб кўриш учун буюртмалар қабул қилинади.
ТЕЛЕФОН: 44-24-47.
Касса соат 10.00 дан очиқ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ БИНОСИДА

1991 ЙИЛНИНГ 25 ДЕКАБРИДАН
1992 ЙИЛНИНГ 12 ЯНВАРИГАЧА

БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ ТАЪТИЛ КУНЛАРИДА ҚОРБОБО, ҚОРҚИЗ ВА БОШҚА ЭРТАК ҚАҲРАМОНЛАРИ ИШТИРОКИДА

«ЦИРКДА АРЧА»

«КАТТА ЦИРК» ЭРТАК ТОМОШАЛАРИ НАМОЙИШ ЭТИЛАДИ.

ДАСТУРДА
Марина ва Нина Пузаковалар раҳбарлигидаги
ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР
СССР халқ артисти Ҳаким Зарипов раҳбарлигидаги
«ЎЗБЕКИСТОН ЙИГИТЛАРИ»
ГУРУҲИНИНГ ЧИҚИШЛАРИ

Томошалар: 25, 26, 27, декабрь соат 11, 13.30, 16.00 да;
29—30 декабрь соат 16, 18.00 да;
31 декабрь соат 16.00 да;
1 январь соат 10, 16, 18.00 да;
2—7 январь соат 16, 18.00 да;
8—12 январь соат 10, 12, 14, 16, 18.00 да бошланади.

Чипталар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.
Касса соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.
Цирк фойесида шошилинч сураткашлик устахонаси ишлаб турибди.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

Тўқимачилик комбинатининг
МАДАНИЯТ ВА МАЪНАВИЯТ МАРКАЗИДА
(Тўқимачилар саройи)

Жуна мактабида таълим олган биринчи тоифали шифокорлар бронхит, остеохондроз, ўпка шамоллаши, пешобни ушлай билмаслик, уйқусизлик, суст мижозлик, қон босимининг ошиб кетиши билан касалланган беморларни қабул қиладилар.

СИЗНИНГ ХИЗМАТИНГИЗДА:
— нина-рефлекс терапияси;
— қўл тегизмай, нуқтали ва умумий уқалаш;
— гиёҳлар билан даволаш ва бошқа физиотерапия тадбирлари.

Иш кунлари — душанба, чоршанба, пайшанба, шанба (соат 15.30 дан 19.00 гача, 34-хонада).
Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, 100-алоқа бўлими, Бобур кўчаси, 45-уй.
Телефон 53-36-34.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

4, 5 ЯНВАРЬ СОАТ 14.00 ВА 18.00 ДА

«ИСТИҚБОЛ» ЁШЛАР МАРКАЗИ
«Янги йилда — янги қўшиқлар»
ХОНАНДА
Охунжон МАДАЛИЕВ
ИЖРОСИДАГИ
катта концертни
ЎТКАЗАДИ

Қизиқчи — Абдуллажон АКБАРОВ ва бошқалар қатнашади.

Чипталар соат 11.00 дан бошлаб сарой кассаларида метронинг «ПАХТАКОР», «ОКТЯБРЬ ИНҚИЛОБИ» ва «МАКСИМ ГОРЬКИЙ» бекатларида сотилади.

ТЕЛЕФОН 45-92-13.

ЧИЛОНЗОР КЎЧАСИ, 2 «а» УЙДАГИ
собиқ Кино уйи биносида
БОЛАЛАР УЧУН

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАЛАРИ
ЎТКАЗИЛАДИ.
ДАСТУРДА:

АРЧА АТРОФИДА ҚОРБОБО ВА ҚОРҚИЗ ИШТИРОКИДА ДАВРА ЎЙИНЛАРИ;
«ҚЎҒИРЧОҚЛАР ШАҲРИНИНГ СИРИ» ЭРТАК СПЕКТАКЛИ;
ҚОРБОБОНИНГ ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ.

Томошалар 1991 йил 30 декабрдан 1992 йил 10 январгача ҳар куни соат 11, 13 ва 15.00 да рус ва ўзбек тилларида ўтказилади.

Чипталарни сотиб олиш билан боғлиқ масалалар юзасидан қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Чилонзор кўчаси, 2 «а» уй.

ҲАММАНГИЗНИ АРЧАГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/XII да Жар, 26/XII да Жонимни ол, жонгинам.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 25/XII да Юсуф ва Зулайҳо, 26/XII да Куёвлар конкурси, 27/XII да Фарҳод ва Ширин.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/XII да Паранжи сирлари, 26/XII да Лақма куёв, 27/XII да Гўзаллар ва миршаблар.

КИНО

25 ДЕКАБРЬ

Фурқат — «ПОЛИЦИЯ ЛИБОСИДАГИ АЁЛ» (18.30, 20.45).

Тошсовет — «БУМ—1» (тоқ соатларда).

Москва — «БОЛҚОН ЖОСУСИ» (тоқ соатларда, 20.40).

Дўстлик — «ОКТАГОН» (17.00, 18.00, 19.00, 20.00). «ТОЛИБА ҚИЗ» (20.40).

Лисунов номли — «ЧАНГАЛЗОР» (жуфт соатларда).

Ёшлик — «ТАНҲОЛИККА МАҲКУМ ЭТИЛГАН»

Шарқ — «КОММАНДОС» (18.30, 20.40).

26 ДЕКАБРЬ

Фурқат — «ПОЛИЦИЯЧИ ЛИБОСИДАГИ АЁЛ» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45).

Тошсовет — «БУМ—2» (тоқ соатларда).

Москва — «БОЛҚОН ЖОСУСИ» (тоқ соатларда, 20.40).

Дўстлик — «ОКТАГОН» (11.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00), «ТОЛИБА ҚИЗ» (12.00, 20.40).

«Тошкент оқшоми» рўзномаси муҳарририятининг жамоаси журналист ва ёзувчи Мақсуд Қориевга онаси
Муборак
ПУЛАТХОЖИ қизининг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

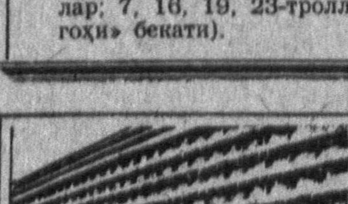

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Эълонлар ва тижорат хабарларини Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни эълонлар бўлими тайёрлаган. Маълумотлар ва эътирозлар учун телефон: 33-81-42.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

78.308 нусхада чоп этилади. Нашр кўрсаткичи 64690. Буюртма 6483. Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди 12.00. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10